

**САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

**ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН 2016 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НЭГДСЭН
ТАНИЛЦУУЛГА**

УЛААНБААТАР ХОТ
2017 оны 03 дугаар сар

ГАРЧИГ

1. ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	2
1.1 ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ.....	2
1.2 ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ.....	3
1.3 ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ.....	4
1.4 ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ.....	6
1.5 ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР.....	8
1.6 ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН.....	9
1.7 ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА.....	10
1.8 АШИГТ АЖИЛЛАГАА.....	11
1.9 ДАВХАР ДААТГАЛ.....	12
2. ЕРДИЙН ДААТГАЛ.....	13
2.1 ЕРДИЙН ДААТГАГЧИЙН НИЙТ ХӨРӨНГӨ.....	13
2.2 ЕРДИЙН ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ.....	13
2.3 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ.....	13
2.4 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР.....	14
2.5 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА, АШИГТ АЖИЛЛАГА.....	14
2.6 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН, ДАВХАР ДААТГАЛ.....	15
3. УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ.....	16
3.1 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ.....	16
3.2 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ.....	17
3.3 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ, НӨХӨН ТӨЛБӨР.....	17
3.4 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН ДАВХАР ДААТГАЛ.....	17
3.5 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН НӨӨЦ САН, АШИГТ АЖИЛЛАГАА.....	18
4. ДАВХАР ДААТГАЛ.....	19
4.1 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ.....	19
4.2 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ.....	19
4.3 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ, ДАВХАР ДААТГАЛ.....	20
4.4 ДАВХАР ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН, АШИГТ АЖИЛЛАГАА.....	20
5. АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ.....	21
6. ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ.....	23
6.1 ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ.....	23
6.2 ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ.....	25
7. ДААТГАЛЫН САЛБАРТ ИРСЭН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ.....	26
8. ДҮГНЭЛТ.....	28

1. ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1 ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар даатгалын салбарт Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрөлтэй 17 даатгалын компани, 40 даатгалын зуучлагч компани, 31 даатгалын хохирол үнэлэгч компани болон даатгалын компанийн 242 салбар, 10 төлөөлөгчийн газар, даатгалын зуучлагч компанийн 208 салбар, даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн 50 салбар, 2 төлөөлөгчийн газар тус тус үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хүснэгт-1

Даатгалын зах зээл дээрх тусгай зөвшөөрөл, эрх эзэмшигчдийн тоо

№		2012	2013	2014	2015	2016
1	Ердийн даатгалын компани	17	16	16	15	15
2	Урт хугацааны даатгалын компани	1	1	1	1	1
3	Давхар даатгалын компани				1	1
4	Даатгалын төлөөлөгч	2357	3187	3260	3340	3091
5	Даатгалын зуучлагч	17	20	30	37	40
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч	9	14	20	27	31
7	Актуарч	18	15	15	15	15
8	Даатгалын үйл ажиллагаанд аудит хийх эрх бүхий аудитын компани	16	22	30	40	42
9	Аудитор	43	69	84	124	126
	БҮГД	2419	3253	3342	3436	3362

Хүснэгт-2

Даатгалын компани, даатгалын мэргэжлийн оролцогч компаниудын салбарын тоо

№		2012	2013	2014	2015	2016
1	Даатгалын компанийн салбар, төлөөлөгчийн газар	188	251	254	258	252
2	Даатгалын зуучлагч компанийн салбар	2	64	135	171	208
3	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн салбар, төлөөлөгчийн газар	1	8	42	52	52
	БҮГД	188	323	431	481	513

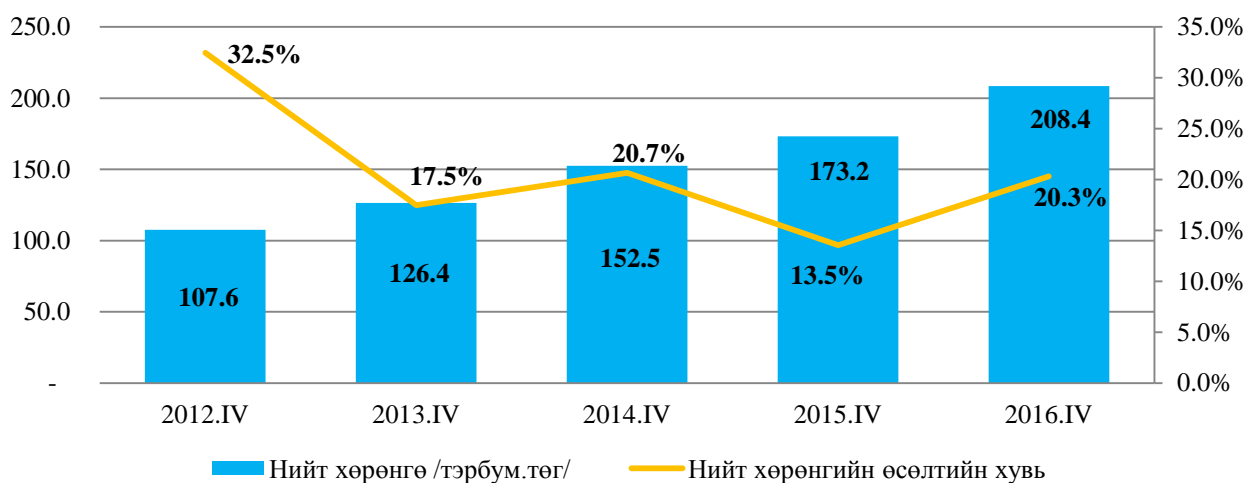
2016 онд Хорооноос “Ковер хилл” ХХК, “Бэст солюшн” ХХК, “Улаанбаатар хотын банк” ХХК-иудад даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг, “Мөнх эстимэйт” ХХК, “Үнэлгээ консалтинг” ХХК, “Тод үнэлгээ” ХХК, “Нарангэрэгэ” ХХК-иудад даатгалын хохирол үнэлгээний үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг, “Далайван аудит” ХХК, “Мэжик консалтинг аудит” ХХК-иудад даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхийг тус тус олгосон.

1.2 ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

2016 оны жилийн эцэст даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ 208.4 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 35.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 20.3 хувиар өссөн байна. Энэхүү өсөлт нь Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврыг олон улсын стандарт нийцүүлэн 2016 оноос мөрдөж эхэлсэнтэй, мөн түүнчлэн Хорооны 2012 оны 355 дугаар “Даатгалын компанийн дүрмийн сангийн доод хэмжээг шинэчлэн батлах” тухай тогтоолын дагуу зарим нэр бүхий компаниуд дүрмийн сангийн хэмжээ нэмэгдүүлсэнтэй холбоотой юм.

Дүрслэл-1

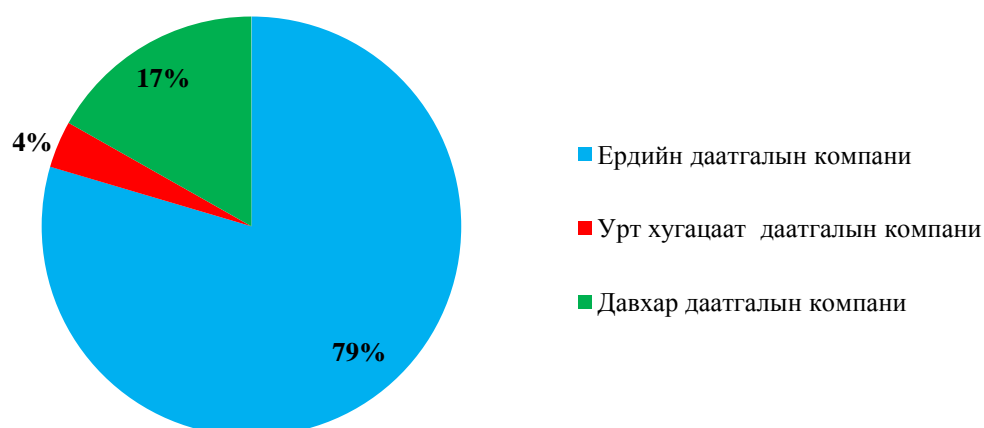
Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө, түүний өсөлт

Салбарын нийт хөрөнгийн 79.6 хувийг ердийн даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө, 16.8 хувийг давхар даатгалын компанийн нийт хөрөнгө, 3.6 хувийг урт хугацааны даатгалын компанийн нийт хөрөнгө тус тус эзэлж байна.

Дүрслэл-2

Салбарын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

**Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ
(компани тус бүрээр, төгрөгөөр)**

№	Даатгалын компани	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН		Өсөлт/бууралт
		2015.12.31	2016.12.31	
1	Ард даатгал	8,758,525,307.4	9,541,144,728.6	8.9%
2	Бодь даатгал	11,019,170,168.8	12,304,711,417.3	11.7%
3	Ган зам даатгал	5,708,311,898.0	6,981,091,235.3	22.3%
4	Гэр даатгал	5,007,850,563.0	5,604,383,915.4	11.9%
5	Мандал генерал даатгал	9,797,300,455.9	17,309,429,757.7	76.7%
6	Миг даатгал	10,389,132,726.0	11,485,010,084.5	10.5%
7	Монгол даатгал	27,887,583,129.2	30,374,662,870.3	8.9%
8	Монре даатгал	5,805,631,628.8	6,373,126,137.6	9.8%
9	Мөнх даатгал	4,329,310,054.0	4,313,586,378.0	-0.4%
10	Нэйшнл лайф даатгал*	8,339,642,108.1	7,519,704,449.6	-9.8%
11	Номин даатгал	7,634,078,761.6	10,490,747,228.5	37.4%
12	Практикал даатгал	9,035,286,738.4	11,173,920,660.8	23.7%
13	Соёмбо даатгал	9,289,435,132.9	9,770,509,590.0	5.2%
14	Тэнгэр даатгал	12,689,000,031.4	16,653,676,603.5	31.2%
15	Улаанбаатар хотын даатгал	5,678,311,203.7	5,637,812,292.7	-0.7%
16	Хаан даатгал	5,775,693,552.0	7,840,054,044.8	35.7%
17	Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал**	26,055,840,905.0	35,043,152,037.59	34.5%
	Нийт дүн	173,200,104,364.3	208,416,723,432.1	20.3%

*-урт хугацааны даатгалын компани

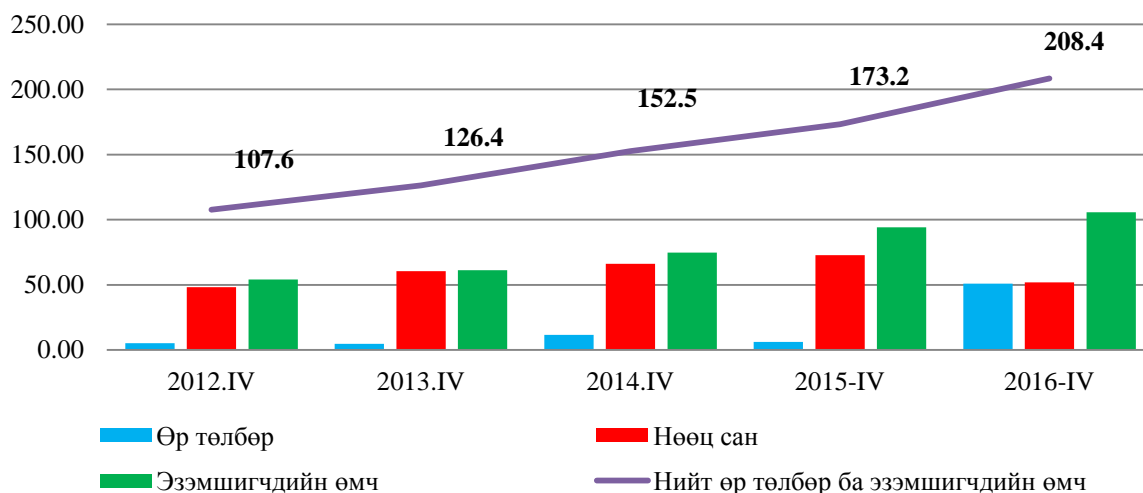
**- давхар даатгалын компани

1.3 ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧИЙН ӨМЧ

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар даатгалын компаниудын нийт өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 20.3 хувиар өсчээ. Нөөц сан 21.0 тэрбум төгрөгөөр буурч, өр төлбөр 44.7 тэрбум төгрөгөөр, эзэмшигчдийн өмч 11.5 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Компаниудын өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийг дараах дүрслэл, хүснэгтүүдэд дэлгэрэнгүй харуулав.

Дүрслэл-3

**Даатгалын компаниудын нийт өр төлбөр ба
эзэмшигчдийн өмч /тэрбум төгрөг/**

**Даатгалын компаниудын өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч,
нөөц сан сангийн харьцуулсан үзүүлэлт**

Үзүүлэлтүүд	2015.IV		2016.IV		Өөрчлөлт	
	Дүн (төгрөгөөр)	эзлэх хувь	Дүн (төгрөгөөр)	эзлэх хувь	Дүн (төгрөгөөр)	хувиар
Өр төлбөр	6,113,344,147.6	3.5%	50,829,447,848.0	24.4%	44,716,103,700.4	731.5%
Нөөц сан	72,830,932,766.6	42.1%	51,805,240,235.9	24.9%	(21,025,692,530.7)	-28.9%
Эзэмшигчийн өмч	94,255,827,450.0	54.4%	105,782,035,348.1	50.8%	11,526,207,898.1	12.2%
Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн	173,200,104,364.3	100.0%	208,416,723,432.1	100.0%	35,216,619,067.8	20.3%

Нөөц сангийн дүн буурсан үзүүлэлт нь 2016 оноос мөрдөж эхэлсэн Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын дагуу “Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц”-ийг санхүүгийн тайланд нөөц сангаас тусад нь тусган бүртгэж байгаатай холбоотой юм. Нөөц сан, өр төлбөр, эзэмшигчдийн өмчийн үзүүлэлтийг даатгалын компани тус бүрээр доорх хүснэгт харуулав.

**Даатгалын компаниудын өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч, нөөц сан
(компани тус бүрээр, төгрөгөөр)**

№	Даатгалын компани	Нөөц сангийн дүн	Өр төлбөрийн дүн	Эздийн өмч	Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч
1	Ард даатгал	1,343,183,565.0	3,955,454,364.8	4,242,506,798.8	9,541,144,728.6
2	Бодь даатгал	2,614,570,822.8	4,552,698,920.2	5,137,441,674.3	12,304,711,417.3
3	Ган зам даатгал	734,896,313.9	277,229,318.7	5,968,965,602.7	6,981,091,235.3
4	Гэр даатгал	791,934,237.8	325,300,140.3	4,487,149,537.3	5,604,383,915.4
5	Мандал женерал даатгал	2,223,802,602.5	10,187,260,776.9	4,898,366,378.4	17,309,429,757.7
6	Миг даатгал	2,208,874,989.3	4,161,078,391.9	5,115,056,703.4	11,485,010,084.5
7	Монгол даатгал	10,515,550,514.9	10,281,215,795.7	9,577,896,559.7	30,374,662,870.3
8	Монре даатгал	511,405,944.2	1,390,392,926.4	4,471,327,267.0	6,373,126,137.6
9	Мөнх даатгал	354,162,415.0	127,090,081.0	3,832,333,882.0	4,313,586,378.0
10	Номин даатгал	4,079,921,327.4	2,178,049,349.4	4,232,776,551.8	10,490,747,228.5
11	Нэйшнл лайф даатгал*	1,529,420,813.1	3,077,354.7	5,987,206,281.8	7,519,704,449.6
12	Практикал даатгал	2,842,486,683.6	3,307,472,131.1	5,023,961,846.1	11,173,920,660.8
13	Соёмбо даатгал	2,151,786,465.4	2,624,222,658.2	4,994,500,466.4	9,770,509,590.0
14	Тэнгэр даатгал	4,134,117,212.1	5,648,628,455.8	6,870,930,935.6	16,653,676,603.5
15	Улаанбаатар хотын даатгал	1,007,271,338.0	247,560,475.4	4,382,980,479.4	5,637,812,292.7
16	Хаан даатгал	1,349,638,358.7	1,542,707,528.3	4,947,708,157.9	7,840,054,044.8
17	Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал**	13,412,216,632.5	20,009,179.3	21,610,926,225.8	35,043,152,037.6
	Нийт дүн	51,805,240,235.9	50,829,447,848.0	105,782,035,348.1	208,416,723,432.1

*-урт хугацааны даатгалын компани

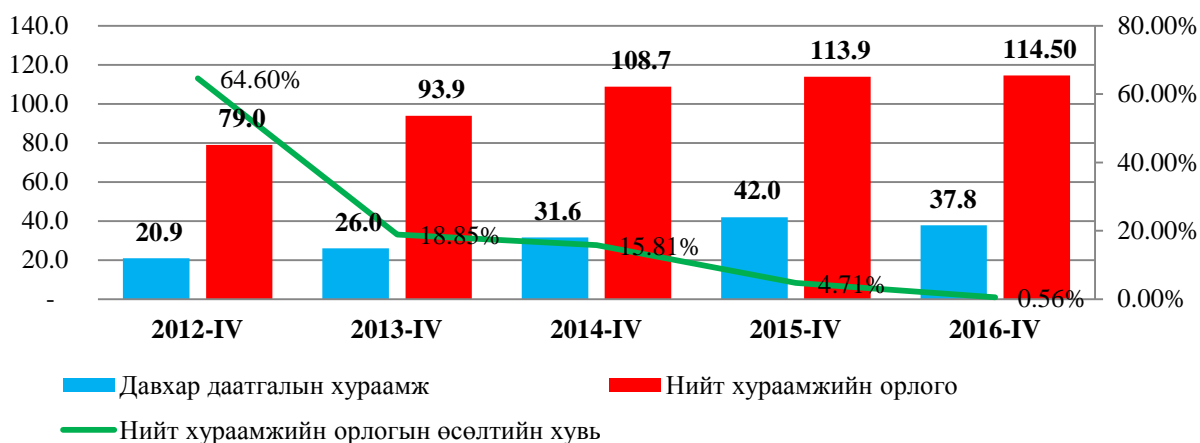
** - давхар даатгалын компани

1.4 ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниуд 1,069,856 иргэн, албан байгууллагатай даатгалын гэрээ байгуулж, 114.5 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 0.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 0.56 хувиар өссөн байна. Даатгалын нийт хураамжийн орлогын 97.5 хувь буюу 111.7 тэрбум төгрөгийг ердийн даатгалын компаниуд, 1.1 хувь буюу 1.2 тэрбум төгрөгийг урт хугацааны даатгалын компани, 1.3 хувь буюу 1.6 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын компани төвлөрүүлсэн байна. Нийт хураамжийн орлогийн 60.5 хувийг 4 даатгалын компани төвлөрүүлж ажиллажээ.

Дүрслэл-4

Даатгалын нийт хураамжийн орлого, давхар даатгалын хураамж /тэрбум төгрөг/

Хүснэгт-6

Даатгалын хураамж (компани тус бүрээр, төгрөгөөр)

№	Даатгалын компани	Даатгалын хураамжийн нийт орлого	Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого
1	Ард даатгал	7,172,294,189.6	131,929,588.8	1,346,383,930.6	5,693,980,670.1
2	Бодь даатгал	20,148,303,065.9	199,912,392.1	13,081,205,762.8	6,867,184,911.0
3	Ган зам даатгал	551,979,391.0	-	-	551,979,391.0
4	Гэр даатгал	419,272,744.2	20,543,710.7	-	398,729,033.5
5	Мандал женерал даатгал	13,092,830,656.7	973,050,640.1	7,418,631,753.3	4,701,148,263.3
6	Миг даатгал	11,307,766,799.9	354,566,720.7	495,546,726.5	10,457,653,352.8
7	Монгол даатгал	24,724,793,328.2	355,854,462.2	10,195,091,677.8	14,173,847,188.1
8	Монре даатгал	2,970,989,357.8	127,398,763.0	62,307,642.4	2,781,282,952.3
9	Мөнх даатгал	854,126,894.0	-	-	854,126,894.0
10	Номин даатгал	4,296,190,188.1	170,766,639.3	295,742,176.9	3,829,681,371.9
11	Нэйшнл лайф даатгал*	1,268,685,013.3	-	24,485,207.0	1,244,199,806.3
12	Практикал даатгал	7,506,950,101.2	164,414,310.0	1,356,139,616.2	5,986,396,175.0
13	Соёмбо даатгал	4,728,686,973.3	90,083,053.4	455,826,900.4	4,182,777,019.6
14	Тэнгэр даатгал	9,004,402,483.7	194,349,137.4	2,343,904,113.2	6,466,149,233.1
15	Улаанбаатар хотын даатгал	485,518,563.5	1,170,600.0	-	484,347,963.5
16	Хаан даатгал	4,412,442,746.4	45,202,688.2	134,058,366.8	4,233,181,691.4
17	Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал**	1,556,715,983.3	-	595,857,342.5	960,858,640.8
	Нийт дүн	114,501,948,480.0	2,829,242,705.9	37,805,181,216.4	73,867,524,557.7

*-урт хугацааны даатгалын компани, ** - давхар даатгалын компани

Тайлант хугацааны даатгалын нийт хураамжийн орлогын 75.5 хувь нь 4 даатгалын хэлбэр (27.8 хувийг хөрөнгийн даатгал, 24.3 хувийг ЖХАЖД, 12.65 хувийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, 10.7 хувийг гэнэтийн ослын даатгал)-ийн хураамжийн орлогоос бүрдэж байна.

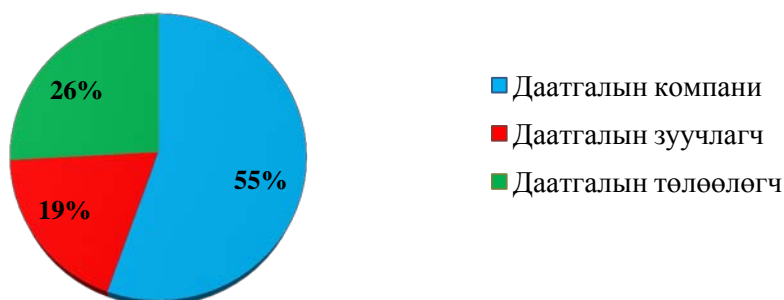
Хүснэгт-7

Даатгалын хураамж
/ даатгалын хэлбэрээр, төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хураамжийн нийт орлого		Өөрчлөлт/ Бууралт
		2015.12.31	2016.12.31	
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	10,612,015,862.3	12,331,737,772.7	16.2%
2	Хөрөнгийн даатгал	40,884,297,808.4	31,793,234,171.0	-22.2%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	15,676,414,189.5	14,481,925,482.9	-7.6%
4	Ачааны даатгал	2,375,826,966.0	1,943,624,943.2	-18.2%
5	Барилга угсралтын даатгал	2,002,547,550.0	3,266,532,235.1	63.1%
6	Газар тариалангийн даатгал		13,699,146.0	
7	Мал амьтдын даатгал	709,666,385.7	1,158,512,708.2	63.2%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	3,489,678,425.5	3,211,073,279.2	-8.0%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	389,586,492.0	458,880,469.9	17.8%
10	Хариуцлагын даатгал	7,335,783,807.5	7,857,252,716.7	7.1%
11	Санхүүгийн даатгал	3,197,292,592.5	3,232,588,355.9	1.1%
12	Зээлийн даатгал	769,849,914.4	1,032,576,630.7	34.1%
13	Итгэлцлийн даатгал	25,292,935.7	280,580,893.7	1009.3%
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1,817,649,110.7	2,818,819,047.1	55.1%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	22,927,430,530.5	27,795,509,631.4	21.2%
16	Хугацаат амьдралын даатгал	345,164,043.8	176,891,345.0	-48.8%
17	Насан туршийн даатгал	-	-	-
18	Хуримтлалын даатгал	75,148,081.5	69,836,168.0	-7.1%
19	Тэтгэврийн даатгал	47,873,111.4	55,043,569.8	15.0%
20	Эрүүл мэндийн даатгал	1,184,640,990.9	966,913,930.5	-18.4%
21	Аннуити даатгал	-	-	-
22	Газар тариалангийн давхар даатгал	-	13,014,188.7	
23	Мал амьтдын давхар даатгал	-	1,543,701,794.6	
	Нийт дүн	113,866,158,798.2	114,501,948,480.0	

Дүрслэл-5

Даатгалын хураамжийн орлого төвлөрүүлэлт /хувиар/

1.5 ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд даатгалын тохиолдлын улмаас нийт 61,978 даатгуулагчдад 34.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон нь өмнөх оноос 6.2 хувиар буурсан байна. Даатгалын компани тус бүрийн олгосон нөхөн төлбөрийн хэмжээ, сүүлийн 5 жилийн эцэс дэх нийт нөхөн төлбөр зэргийг дараах хүснэгт болон дүрслэлд дэлгэрэнгүй харуулав.

Хүснэгт-8

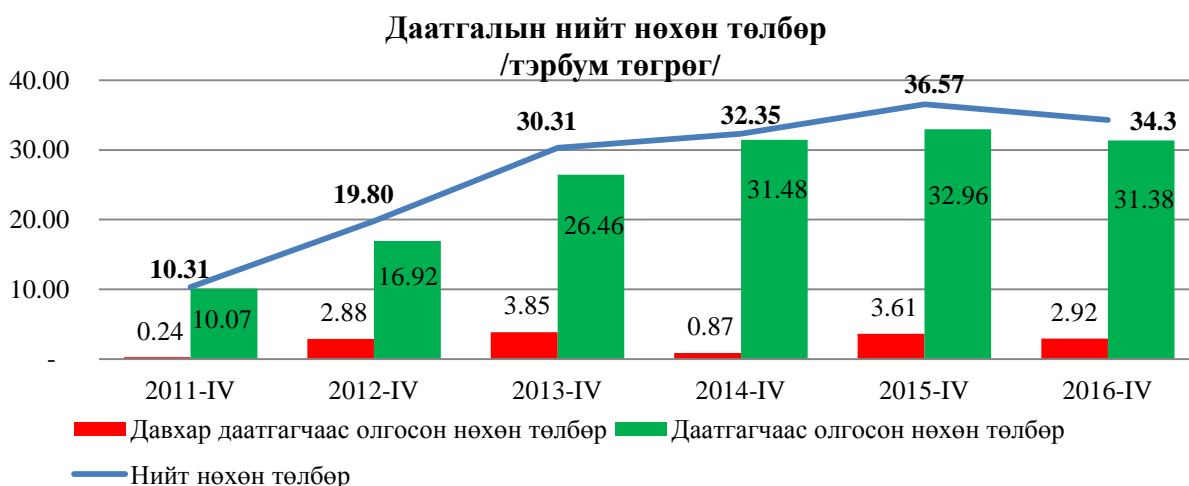
Даатгалын нөхөн төлбөрийн хэмжээ /компани тус бүрээр, төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал		Өсөлт/ бууралт (хувиар)
		2015.12.31	2016.12.31	
1	Ард даатгал	3,828,560,413.1	2,595,755,703.2	-32.2%
2	Бодь даатгал	3,288,566,994.4	2,839,029,686.3	-13.7%
3	Ган зам даатгал	97,243,433.0	55,451,040.0	-43.0%
4	Гэр даатгал	81,220,584.0	114,044,364.0	40.4%
5	Мандал женерал даатгал	4,515,928,953.4	4,116,180,839.6	-8.9%
6	Миг даатгал	4,393,687,078.9	4,954,060,504.8	12.8%
7	Монгол даатгал	8,090,807,762.2	6,703,504,579.0	-17.1%
8	Монре даатгал	1,700,533,168.0	1,547,254,786.2	-9.0%
9	Мөнх даатгал	74,662,534.0	116,697,397.0	56.3%
10	Номин даатгал	1,599,761,174.1	1,375,466,498.7	-14.0%
11	Нэйшнл лайф даатгал*	943,146,048.6	886,021,731.0	-6.1%
12	Практикал даатгал	2,256,227,900.8	3,152,546,541.1	39.7%
13	Соёмбо даатгал	1,747,474,411.6	2,214,921,134.0	26.7%
14	Тэнгэр даатгал	2,842,227,381.6	2,385,550,108.1	-16.1%
15	Улаанбаатар хотын даатгал	270,773,644.0	158,655,230.0	-41.4%
16	Хаан даатгал	843,936,058.0	1,071,733,036.0	27.0%
17	Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал**		4,613,779.9	100.0%
Нийт дүн		36,574,757,539.7	34,291,486,958.9	-6.2%

*-урт хугацааны даатгалын компани

** - давхар даатгалын компани

Дүрслэл-6

Нөхөн төлбөрийг даатгалын хэлбэрээр нь авч үзвэл жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын 33,188 даатгуулагчдад нийт 14.8 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр, авто тээврийн хэрэгслийн даатгалын 14,267 даатгуулагчдад 7.9 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг тус тус олгосон нь нийт нөхөн төлбөрийн 66.2 хувийг эзэлж байна.

**Даатгалын нийт нөхөн төлбөр
/хэлбэрээр, төгрөгөөр/**

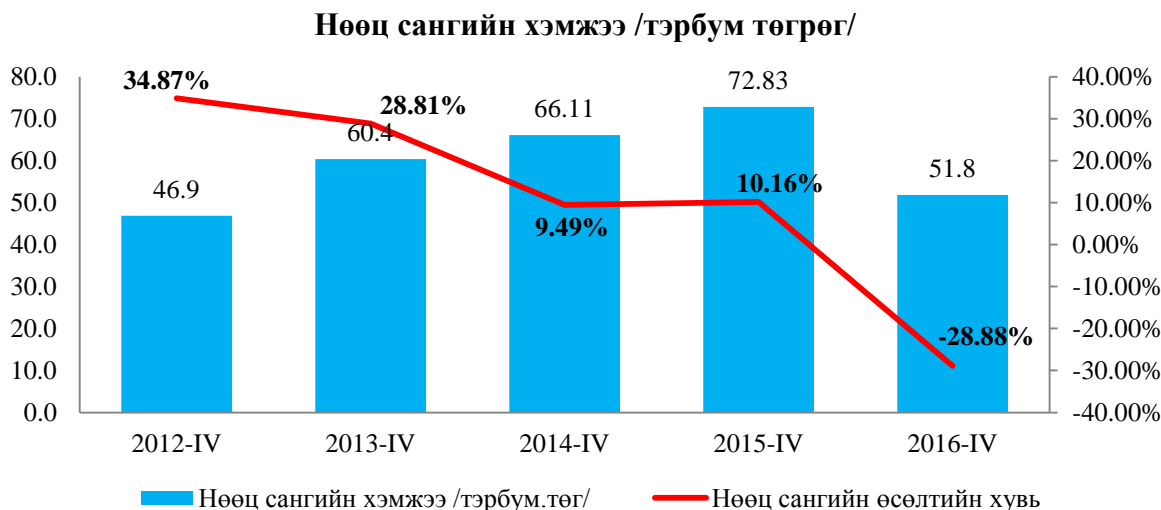
№	Даатгалын хэлбэр	2015.12.31		2016.12.31	
		Нөхөн төлбөр	НТ авсан даатгуулагчийн тоо	Нөхөн төлбөр	НТ авсан даатгуулагчийн тоо
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	3,731,485,080.4	9,826	4,496,033,580.0	9,080
2	Хөрөнгийн даатгал	2,540,367,959.6	3,200	2,064,356,089.8	3,121
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	8,749,712,690.9	15,787	7,911,954,612.7	14,267
4	Ачааны даатгал	216,507,315.9	37	196,238,111.8	42
5	Барилга угсралтын даатгал	1,544,531,059.1	3	9,111,880.0	1
6	Мал амьтдын даатгал	69,262,281.6	68	226,266,071.2	593
7	Агаарын хөлгийн даатгал	-	-	224,824,150.0	3
8	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	16,598,100.0	27	13,285,430.0	66
9	Хариуцлагын даатгал	317,915,901.7	531	572,555,702.4	916
10	Санхүүгийн даатгал	1,624,037,280.7	353	2,375,001,266.5	632
11	Зээлийн даатгал	2,097,271,497.7	495	462,748,492.0	59
12	Итгэлцлийн даатгал	12,104,891.0	2	21,250,000.0	1
13	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	12,882,709.0	13	16,858,959.0	9
14	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	14,698,934,723.6	33,329	14,810,367,102.7	33,188
15	Хугацаат амьдралын даатгал	119,486,388.1	148	70,744,630.2	72
16	Хуримтлалын даатгал	74,022,041.5	37	106,171,172.0	52
17	Тэтгэврийн даатгал	30,706,750.0	11	23,151,860.0	12
18	Эрүүл мэндийн даатгал	718,930,869.0	2,145	685,954,068.8	2,162
	Нийт дүн	36,574,757,539.7	66,012	34,286,873,179.0	64,276

Жич: Тайлант хугацаанд нөхөн төлбөр гараагүй даатгалын хэлбэрүүдийг дээрх хүснэгтэд оруулаагүй болно.

1.6 ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН

Даатгалын компаниудын нөөц сангийн хэмжээ 51.8 тэрбум төгрөгт болж өнгөрсөн оны мөн үеэс 28.8 хувиар буурсан байна. Нөөц сангийн дүн буурсан үзүүлэлт нь 2016 оноос мөрдөж эхэлсэн Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын дагуу “Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц”-ийг санхүүгийн тайланд нөөц сангаас тусад нь тусган бүртгэж байгаатай холбоотой юм. Сүүлийн 5 жилийн хугацааны даатгалын нөөц сангийн өсөлтийг дараах графикаас харж болно.

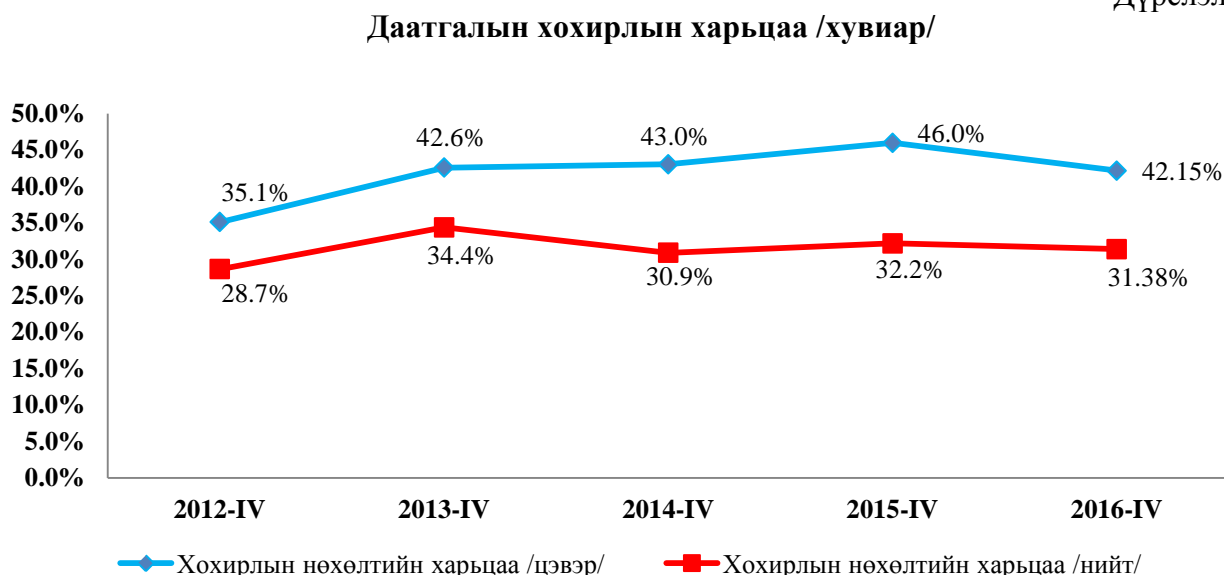
Дүрслэл-7

1.7 ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА

Тайлант хугацаанд салбарын хэмжээнд хохирлын харьцаа нь 31.4 хувьтай байна. Тус хохирлын харьцаанд давхар даатгалд төлсөн хураамж болон давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон болно. Мөн даатгалын компаниудын хувьд даатгалын цэвэр хураамжийн орлогоос тооцсон орлогод тооцсон хураамж, даатгагчаас олгосон нөхөн төлбөрийн харьцаагаар тооцоход салбарын хэмжээнд хохирлын харьцаа 42.2 хувьтай байна.

Дүрслэл-8

Хүснэгт-10

Даатгалын компаниудын хохирлын харьцаа /компани тус бүрээр, төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Даатгагчаас олгосон нөхөн төлбөр	Хохирлын харьцаа
1	Ард даатгал	5,842,938,323.2	2,563,279,621.2	43.9%
2	Бодь даатгал	8,168,635,867.9	2,838,144,086.3	34.7%
3	Ган зам даатгал	551,057,051.1	55,451,040.0	10.1%
4	Гэр даатгал	372,527,794.6	114,044,364.0	30.6%
5	Мандал женерал даатгал	4,216,999,270.0	1,890,732,046.3	44.8%
6	Миг даатгал	9,758,716,280.8	4,799,358,100.4	49.2%
7	Монгол даатгал	13,487,900,445.5	5,882,188,620.4	43.6%
8	Монре даатгал	2,799,205,868.2	1,545,919,786.2	55.2%
9	Мөнх даатгал	1,017,381,589.0	116,697,397.0	11.5%
10	Номин даатгал	3,901,769,865.5	1,365,158,775.7	35.0%
11	Нэйшнл лайф даатгал*	1,244,199,806.3	886,021,731.0	71.2%
12	Практикал даатгал	5,429,507,792.1	2,677,669,112.7	49.3%
13	Соёмбо даатгал	4,081,043,172.9	2,064,107,743.9	50.6%
14	Тэнгэр даатгал	6,333,513,200.7	2,346,201,016.7	37.0%
15	Улаанбаатар хотын даатгал	681,571,919.5	158,516,870.0	23.3%
16	Хаан даатгал	4,165,796,000.0	1,066,858,068.0	25.6%
	Нийт дүн	72,052,764,247.2	30,370,348,379.8	42.2%

*-урт хугацааны даатгалын компани

**Давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон
хохирлын харьцаа /компани тус бүрээр, төгрөгөөр/**

№	Даатгалын компани	Нийт орлогод тооцсон хураамж+Давхар даатгалын хураамж	Нийт нөхөн төлбөр	Хохирлын харьцаа
1	Ард даатгал	7,189,322,253.8	2,595,755,703.2	36.1%
2	Бодь даатгал	21,249,841,630.7	2,839,029,686.3	13.4%
3	Ган зам даатгал	551,057,051.1	55,451,040.0	10.1%
4	Гэр даатгал	372,527,794.6	114,044,364.0	30.6%
5	Мандал женерал даатгал	11,635,631,023.4	4,116,180,839.6	35.4%
6	Миг даатгал	10,254,263,007.3	4,954,060,504.8	48.3%
7	Монгол даатгал	23,682,992,123.3	6,703,504,579.0	28.3%
8	Монре даатгал	2,861,513,510.6	1,547,254,786.2	54.1%
9	Мөнх даатгал	1,017,381,589.0	116,697,397.0	11.5%
10	Номин даатгал	4,197,512,042.4	1,375,466,498.7	32.8%
11	Нэйшнл лайф даатгал*	1,268,685,013.3	886,021,731.0	69.8%
12	Практикал даатгал	6,785,647,408.3	3,152,546,541.1	46.5%
13	Соёмбо даатгал	4,536,870,073.3	2,214,921,134.0	48.8%
14	Тэнгэр даатгал	8,677,417,313.9	2,385,550,108.1	27.5%
15	Улаанбаатар хотын даатгал	681,571,919.5	158,655,230.0	23.3%
16	Хаан даатгал	4,299,854,366.7	1,071,733,036.0	24.9%
	Нийт дүн	109,262,088,121.1	34,286,873,179.0	31.4%

*-урт хугацааны даатгалын компани

1.8 АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниудын цэвэр ашиг 11.4 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 4.3 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Өмнөх оны мөн үеэс 6 даатгалын компанийн цэвэр ашиг буурсан хэдий ч бусад компанийн хувьд цэвэр ашиг өссөн байна.

Хүснэгт-12

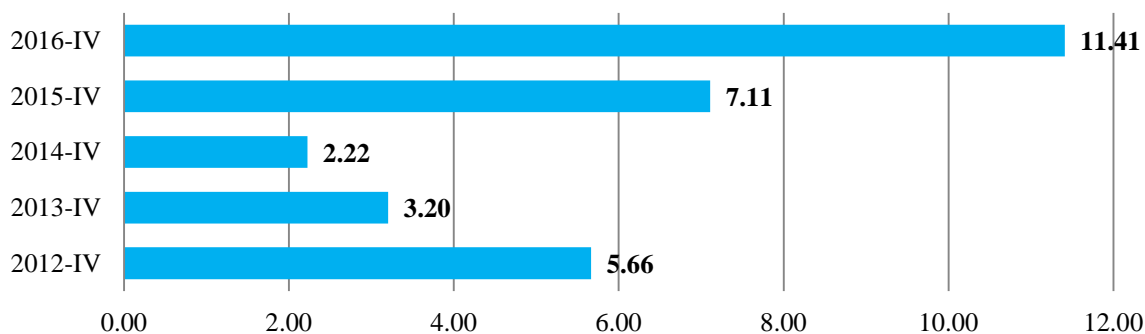
Тайлант үеийн цэвэр ашиг/алдагдал

№	Даатгалын компани	Тайлант үеийн цэвэр ашиг /алдагдал/		
		2015.12.31	2016.12.31	өсөлт /бууралт/ хувиар
1	Ард даатгал	-138,954,653.3	431,134,209.3	410.3%
2	Бодь даатгал	-781,910,707.2	1,034,819,388.2	232.3%
3	Ган зам даатгал	397,418,911.5	953,620,463.1	140.0%
4	Гэр даатгал	413,483,464.7	533,656,151.2	29.1%
5	Мандал женерал даатгал	416,933,334.0	85,248,815.9	-79.6%
6	Миг даатгал	763,751,469.1	809,476,455.4	6.0%
7	Монгол даатгал	1,639,723,358.9	246,603,060.1	-85.0%
8	Монре даатгал	275,380,369.9	415,004,562.5	50.7%
9	Мөнх даатгал	218,713,962.0	113,619,920.0	-48.1%
10	Номин даатгал	102,399,948.6	597,997,299.8	484.0%
11	Нэйшнл лайф даатгал*	244,969,411.2	184,054,864.1	-24.9%
12	Практикал даатгал	367,125,878.1	584,456,856.9	59.2%
13	Соёмбо даатгал	227,944,698.9	-6,626,063.0	-102.9%
14	Тэнгэр даатгал	412,189,061.8	1,504,145,601.2	264.9%
15	Улаанбаатар хотын даатгал	338,712,051.6	128,782,774.8	-62.0%
16	Хаан даатгал	104,775,218.0	1,023,387,984.8	876.7%
17	Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал**	2,107,814,412.2	2,775,291,510.7	31.7%
	НИЙТ	7,110,470,189.8	11,414,673,855.02	60.5%

*-урт хугацааны даатгалын компани

** - давхар даатгалын компани

Тайлант хугацааны цэвэр ашиг /тэрбум төгрөг/

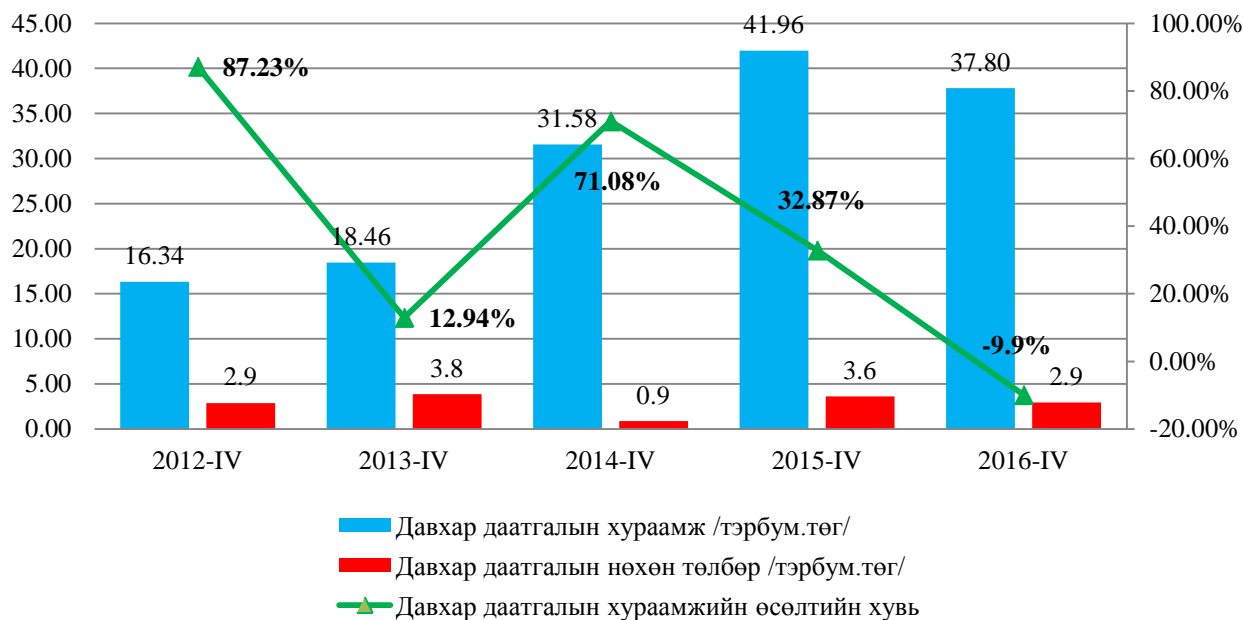

1.9 ДАВХАР ДААТГАЛ

Тайлант хугацаанд “Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал” ХК нь давхар даатгалын үйл ажиллагаа явуулж 1556.7 сая төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төвлөрүүлж, 595.9 сая төгрөгийг гадаадын давхар даатгагчид төлсөн байна.

Харин ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд гадаадын давхар даатгагчид нийт 37.2 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийг төлсөн байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийн дүнгээс 4.7 тэрбум төгрөгөөр буюу 9.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөр /тэрбум төгрөг/

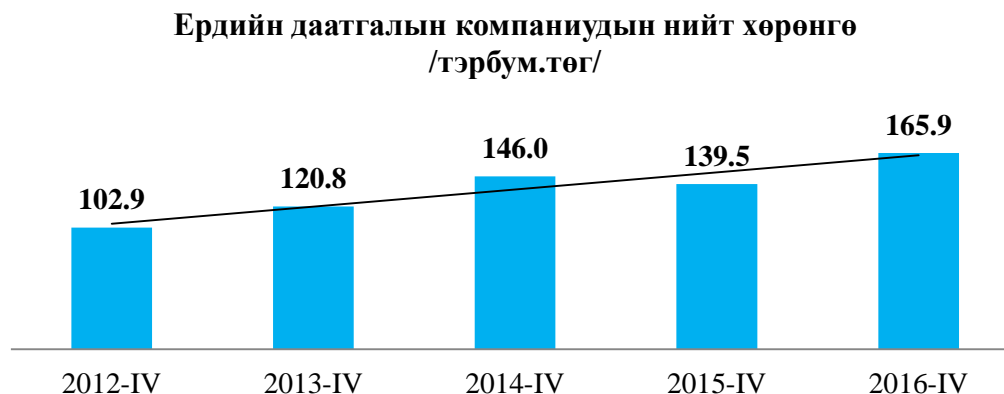
2. ЕРДИЙН ДААТГАЛ

2016 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 15 ердийн даатгалын компани, тэдгээрийн 241 салбар, 10 төлөөлөгчийн газар Улаанбаатар хот, хөдөө орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байна.

2.1 ЕРДИЙН ДААТГАГЧИЙН НИЙТ ХӨРӨНГӨ

Ердийн даатгалын 15 компанийн нийт хөрөнгийн хэмжээ тайлант хугацаанд 165.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн бөгөөд өмнөх оноос 26.4 тэрбум төгрөгөөр өссөн үзүүлэлтэй байна. Сүүлийн 5 жилийн ердийн даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийг дүрслэл-11т харуулав.

Дүрслэл-11

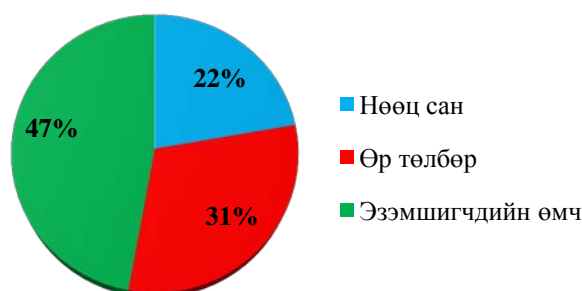

2.2 ЕРДИЙН ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниудын нийт өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчид өр төлбөр болон эзэмшигчдийн өмчийн эзлэх хувийг дараах графикаар харуулав. Даатгалын компаниудын өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн талаар 1.3 дахь хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан.

Дүрслэл-12

Ердийн даатгалын компаниудын өр төлбөр, эзэмшигчдийн өмч ба нөөц сангийн харьцаа

2.3 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 15 даатгалын хэлбэрээр 111.7 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлж, үүнээс давхар даатгалын хураамжид 37.2 тэрбум төгрөг төлж, 2.8 тэрбум төгрөгийн хураамжийг даатгуулагч нарт буцаан олгосноор 71.6 тэрбум төгрөгийн цэвэр хураамжийн орлоготой ажиллажээ. Даатгалын компаниудын даатгалын хураамжийн орлогын талаар 1.4 дэх хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Ердийн

даатгалын нийт хураамжийн орлогыг даатгалын хэлбэр тус бүрээр ангилж, дараах хүснэгтэд харуулав.

Хүснэгт-13

**Ердийн даатгалын хураамжийн орлого
/ даатгалын хэлбэрээр, төгрөгөөр/**

№	Даатгалын хэлбэр	Ердийн даатгалын нийт хураамжийн орлого	Нийт даатгалын хураамжид эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	12,331,737,773	11.0%
2	Хөрөнгийн даатгал	31,793,234,171	28.5%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	14,481,925,483	13.0%
4	Ачааны даатгал	1,943,624,943	1.7%
5	Барилга угсралтын даатгал	3,266,532,235	2.9%
6	Газар тариалангийн даатгал	13,699,146	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	1,158,512,708	1.0%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	3,211,073,279	2.9%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	458,880,470	0.4%
10	Хариуцлагын даатгал	7,857,252,717	7.0%
11	Санхүүгийн даатгал	3,232,588,356	2.9%
12	Зээлийн даатгал	1,032,576,631	0.9%
13	Итгэлцлийн даатгал	280,580,894	0.3%
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	2,818,819,047	2.5%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	27,795,509,631	24.9%
	Нийт дүн	111,676,547,483	100%

2.4 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 33.4 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон нь салбарын нийт нөхөн төлбөрийн 97.4 хувийг эзэлж байна. Нийт нөхөн төлбөрийн 2.9 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагчаас, 0.99 тэрбум төгрөгийг буруутай этгээдээс, 29.5 тэрбум төгрөгийг даатгагч нараас төлсөн байна. Даатгалын нөхөн төлбөрийн талаар 1.5 дахь хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан.

2.5 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА, АШИГТ АЖИЛЛАГА

Тайлант хугацааны ердийн даатгалын компаниудын ашигт ажиллагааг 1.8 дахь хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Сүүлийн 5 жилийн 4 дүгээр улирлын байдлаар тайлант хугацааны цэвэр ашиг, хуримтлагдсан ашгийг дараах графикаар харуулав.

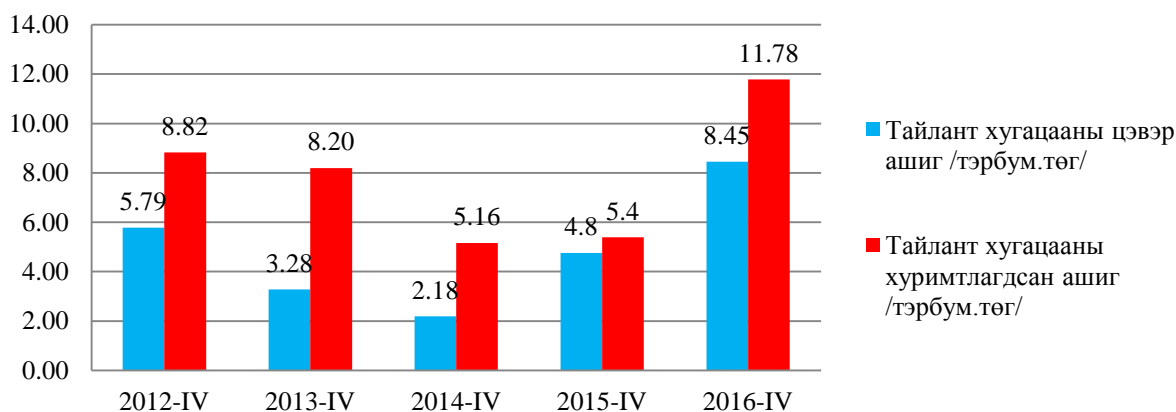
Хүснэгт-14

№	Даатгалын компани	Хохирлын харьцаа		Өсөлт /бууралт/
		2015.12.31	2016.12.31	
1	Ард даатгал	58.9%	43.9%	-15.01%
2	Бодь даатгал	43.4%	34.7%	-8.61%
3	Ган зам даатгал	19.0%	10.1%	-8.91%
4	Гэр даатгал	22.3%	30.6%	8.35%
5	Мандал женерал даатгал	40.5%	44.8%	4.36%
6	Миг даатгал	48.8%	49.2%	0.38%
7	Монгол даатгал	49.0%	43.6%	-5.37%
8	Монре даатгал	68.1%	55.2%	-12.86%
9	Мөнх даатгал	18.0%	11.5%	-6.52%
10	Номин даатгал	43.7%	35.0%	-8.67%

11	Практикал даатгал	51.0%	49.3%	-1.63%
12	Соёмбо даатгал	34.8%	50.6%	15.76%
13	Тэнгэр даатгал	43.0%	37.0%	-5.97%
14	Улаанбаатар хотын даатгал	24.3%	23.3%	-1.04%
15	Хаан даатгал	22.4%	25.6%	3.26%
Нийт /дундаж/		46.0%	41.6%	-4.37%

Дүрслэл-13

Ердийн даатгалын компаниудын ашигт ажиллагаа

2.6 ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН, ДАВХАР ДААТГАЛ

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниудын нөөц сан 36.9 тэрбум төгрөг болж өмнөх оноос 29.9 тэрбум төгрөгөөр буурсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврыг 2016 оноос мөрдөж эхэлсэнтэй холбоотой.

Хүснэгт-15

Ердийн даатгалын нөөц сан

Ердийн даатгалын төрөл	Даатгалын нөөц сан	2015.12.31	2016.12.31
1. Сайн дурын даатгал	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сан	21,861,572,334	-
	Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	7,245,310,855	5,743,939,283
	Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	199,279,031	1,800,311,483
	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	20,243,016,554	4,192,120,892
2. Албан журмын даатгал	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сан	10,483,926,672	-
	Учирсан боловч мэдэгдээгүй хохирлын нөөц сан	2,020,899,124	2,286,971,678
	Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	93,975,716	1,107,304,563
	Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	1,619,988,634	2,075,645,188
	Тусгай нөөц сан		19,657,309,703
ДҮН		63,767,968,920	36,863,602,790

Ердийн даатгагчид өөрийн хүлээх эрсдэлийг хэсэгчлэн гадаадын давхар даатгагчид даатгуулахад тайлант хугацаанд 37.2 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан нь өмнөх оноос 11.3 хувиар буурсан байна. Тайлант хугацаанд гадаадын давхар даатгагч нараас ердийн даатгалын 7 хэлбэрийн нөхөн төлбөрт 2.9 тэрбум төгрөг олгосон байна. Давхар даатгалын талаар 1.9 дэх хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан.

**Ердийн даатгалын давхар даатгалын хураамж
/компани тус бүрээр, төгрөгөөр/**

№	Даатгалын компани	Давхар даатгалын хураамжийн зардал		Өөрчлөлт
		2015.12.31	2016.12.31	
1	Ард даатгал	1,841,974,597.0	1,346,383,930.6	(495,590,666.3)
2	Бодь даатгал	18,479,216,645.6	13,081,205,762.8	(5,398,010,882.7)
3	Ган зам даатгал	-	-	-
4	Гэр даатгал	-	-	-
5	Мандал генерал даатгал	5,783,971,377.5	7,418,631,753.3	1,634,660,375.8
6	Миг даатгал	1,067,097,151.7	495,546,726.5	(571,550,425.2)
7	Монгол даатгал	11,311,706,301.3	10,195,091,677.8	(1,116,614,623.4)
8	Монре даатгал	191,367,922.7	62,307,642.4	(129,060,280.3)
9	Мөнх даатгал	-	-	-
10	Номин даатгал	238,187,741.0	295,742,176.9	57,554,435.8
12	Практикал даатгал	467,280,242.8	1,356,139,616.2	888,859,373.4
13	Соёмбо даатгал	534,823,534.5	455,826,900.4	(78,996,634.1)
14	Тэнгэр даатгал	1,949,258,415.0	2,343,904,113.2	394,645,698.2
15	Улаанбаатар хотын даатгал	-	-	-
16	Хаан даатгал	67,779,613.9	134,058,366.8	66,278,752.9
	Нийт дүн	41,932,663,543.1	37,184,838,666.9	(4,747,824,876.2)

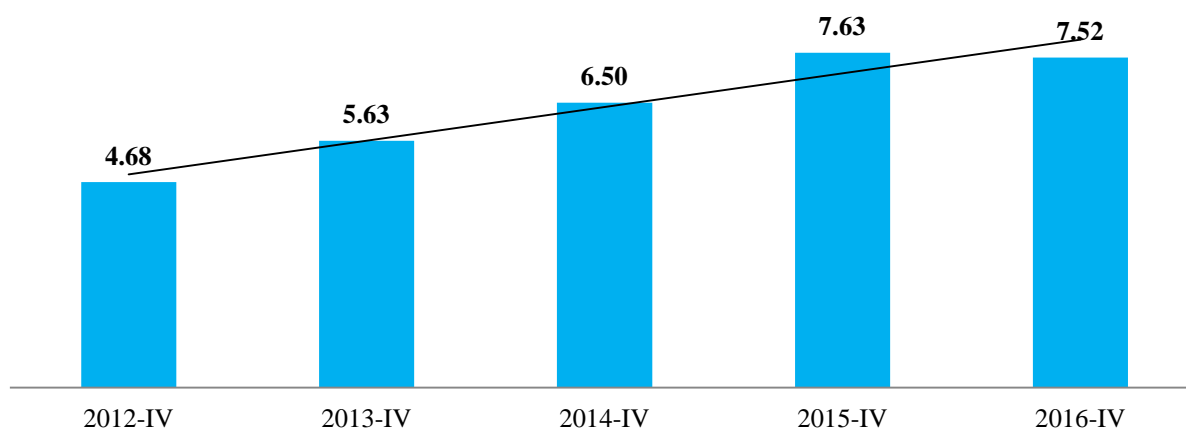
3. УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ

3.1 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

“Нэйшнл лайф даатгал” ХХК нь 2008 оноос хойш урт хугацааны даатгалын үйл ажиллагаа явуулж байна. Тус компанийн хөрөнгийн хэмжээ сүүлийн 5 жилийн байдлаар тогтмол өсөлттэй байсан боловч тайлант хугацаанд нийт хөрөнгийн хэмжээ 7.52 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 1.4 хувиар бурсан байна.

Дүрслэл-14

Урт хугацааны даатгагчийн нийт хөрөнгө / тэрбум төгрөг/

3.2 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ

Тайлант хугацаанд урт хугацааны даатгагчийн эзэмшигчдийн өмч 5.9 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 159.0 сая төгрөгөөр буурсан, нөөц сангийн өр төлбөрийн хэмжээ 1.5 тэрбумд хүрч өмнөх оноос 45.2 сая төгрөгөөр өссөн байна. Урт хугацааны даатгагчийн өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн талаар дараах хүснэгт харуулав.

Хүснэгт-17

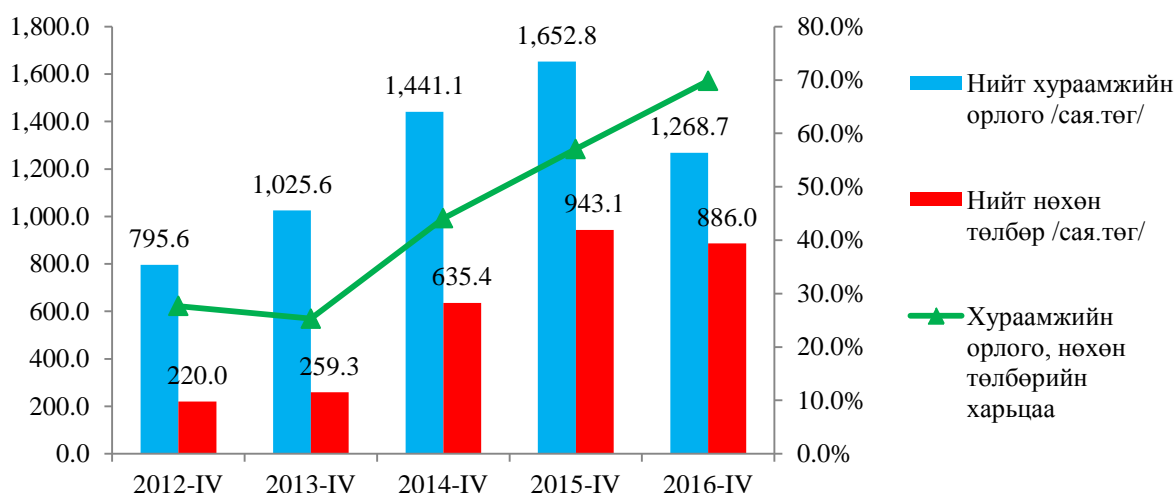
Үзүүлэлтүүд	2015.IV		2016.IV		Өөрчлөлт	
	төгрөгөөр	ЭЗЛЭХ ХУВЬ	төгрөгөөр	ЭЗЛЭХ ХУВЬ	төгрөгөөр	хувиар
Өр төлбөр	15,414,144.3	0.2%	3,077,354.7	0.0%	(12,336,789.6)	-0.2%
Нөөц сан	1,471,907,199.6	19.3%	1,529,420,813.1	20.3%	57,513,613.6	1.1%
Эзэмшигчийн өмч	6,146,757,417.7	80.5%	5,987,206,281.8	79.6%	(159,551,135.9)	-0.9%
Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн	7,634,078,761.6	100.0%	7,519,704,449.6	100.0%	(114,374,312.0)	

3.3 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ, НӨХӨН ТӨЛБӨР

“Нэйшнл лайф даатгал” ХХК-ийн даатгалын хураамжийн нийт орлого тайлант хугацаанд 1.27 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оноос 0.38 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна. Тайлант хугацааны нийт нөхөн төлбөр 0.88 тэрбум төгрөг бөгөөд урт хугацааны даатгагчийн хураамжийн нийт орлого, нийт нөхөн төлбөрийн харьцаа 69.8 хувьтай байна. Тайлант жилийн урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, тэдгээрийн харьцааг сүүлийн жилүүдтэй дараах дүрслэлд харьцуулав.

Урт хугацааны даатгагчийн нийт хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр

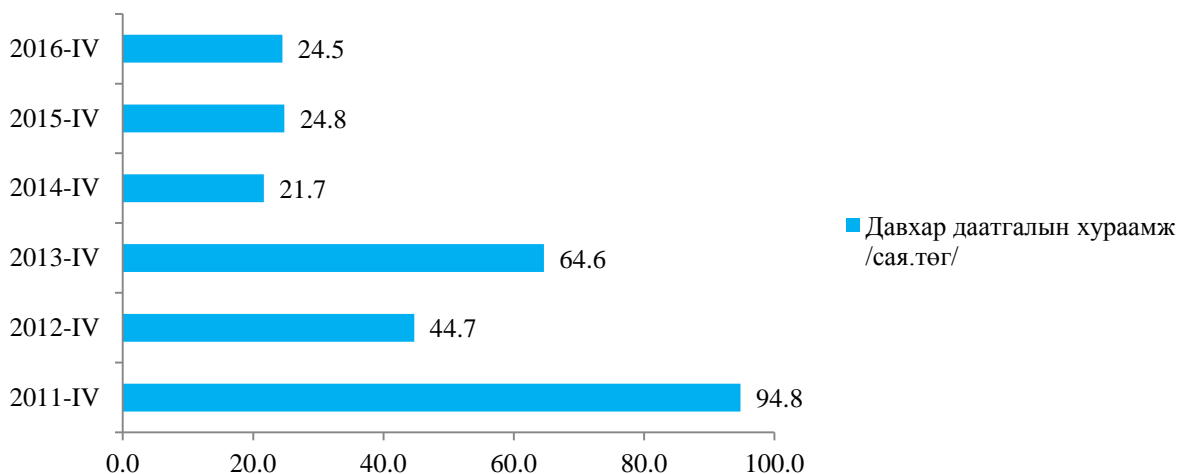
Дүрслэл-15

3.4 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛЫН ДАВХАР ДААТГАЛ

Давхар даатгалын хураамжид тайлант хугацаанд 24.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Урт хугацааны даатгалын сүүлийн 5 жилийн давхар даатгалын хураамжийг графикаар харуулав.

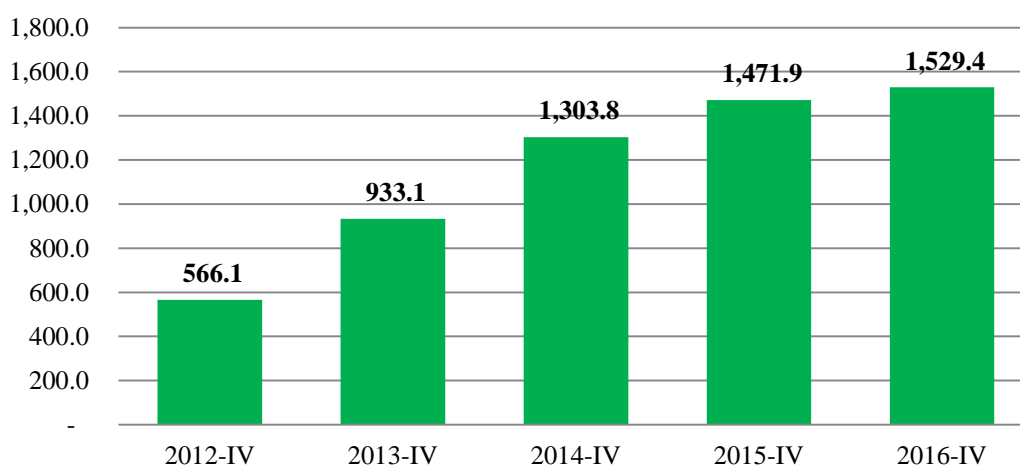
**Урт хугацааны даатгалын давхар даатгалын
хураамж /сая.төгрөг/**

3.5 УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАГЧИЙН НӨӨЦ САН, АШИГТ АЖИЛЛАГАА

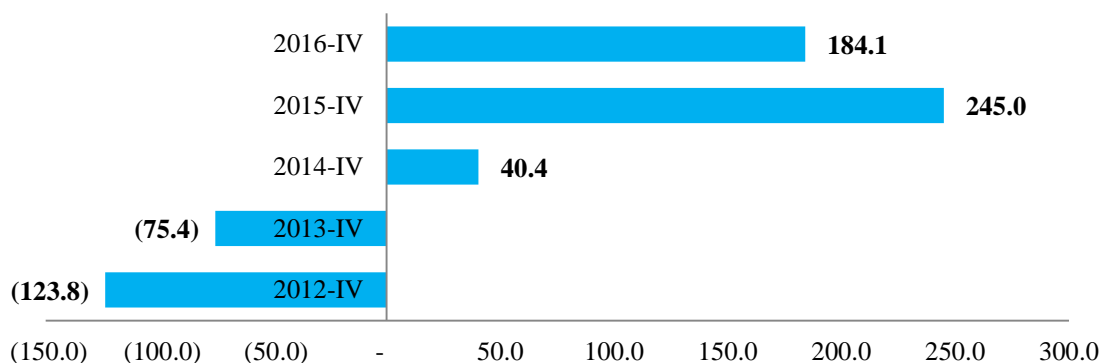
Урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлогын тогтмол өсөлттэй холбоотой даатгалын нөөц сангийн хэмжээ нь тогтмол өсч байна. Тайлант хугацаанд даатгагчийн нөөц сан 1.53 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 3.9 хувиар өссөн байна.

Урт хугацааны даатгагчийн нөөц сан

“Нэйшнл лайф даатгал” ХХК нь 2008 оноос урт хугацааны даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлж эхэлснээс хойш алдагдалтай ажиллаж байсан бөгөөд 2014 оноос эхлэн ашигтай ажиллаж, 2016 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 184 сая төгрөгийн цэвэр ашигтай ажиллаж, хуримтлагдсан алдагдал нь 392 сая төгрөгт хүрч буурсан байна. Урт хугацааны даатгагчийн ашигт ажиллагааг сүүлийн 5 жилийн байдлаар дараах графикаар харуулав.

Урт хугацааны даатгагчийн цэвэр ашиг, алдагдал / сая төгрөг/

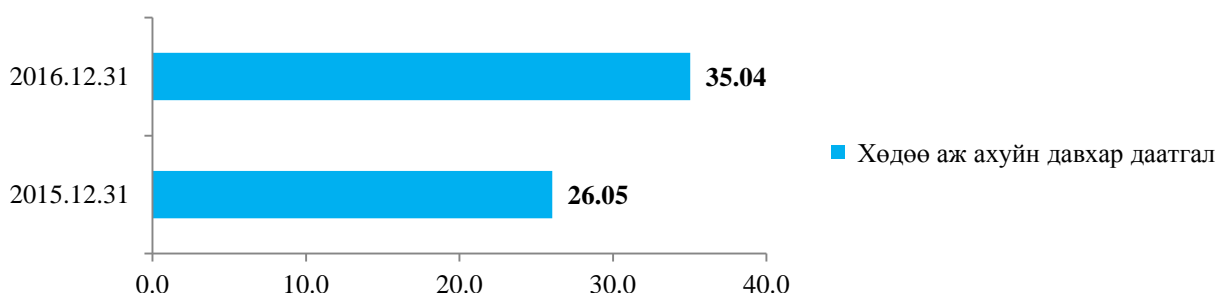
4. ДАВХАР ДААТГАЛ

4.1 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

“Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал” ХК нь 2015 оны 1 дүгээр сард Хорооноос давхар даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авч Монгол улсад давхар даатгалын үйл ажиллагааг явуулж байна. Тус компанийн хөрөнгийн хэмжээ 2016 оны тайлант хугацаанд 35.0 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 8.9 тэрбум төгрөгөөр буюу 34.5 хувиар өссөн байна

Дүрслэл-19

Хөдөө аж ахуйн давхар даатгагчийн нийт хөрөнгө / тэрбум төгрөг/

4.2 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ

Тайлант хугацаанд хөдөө аж ахуйн давхар даатгагч компанийн өр төлбөр ба эзэмшигчийн өмчийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад өр төлбөр 19.3 сая төгрөгөөр буурсан, харин нөөц сан 5.3 тэрбум, эзэмшигчдийн өмч 3.4 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Хүснэгт-18

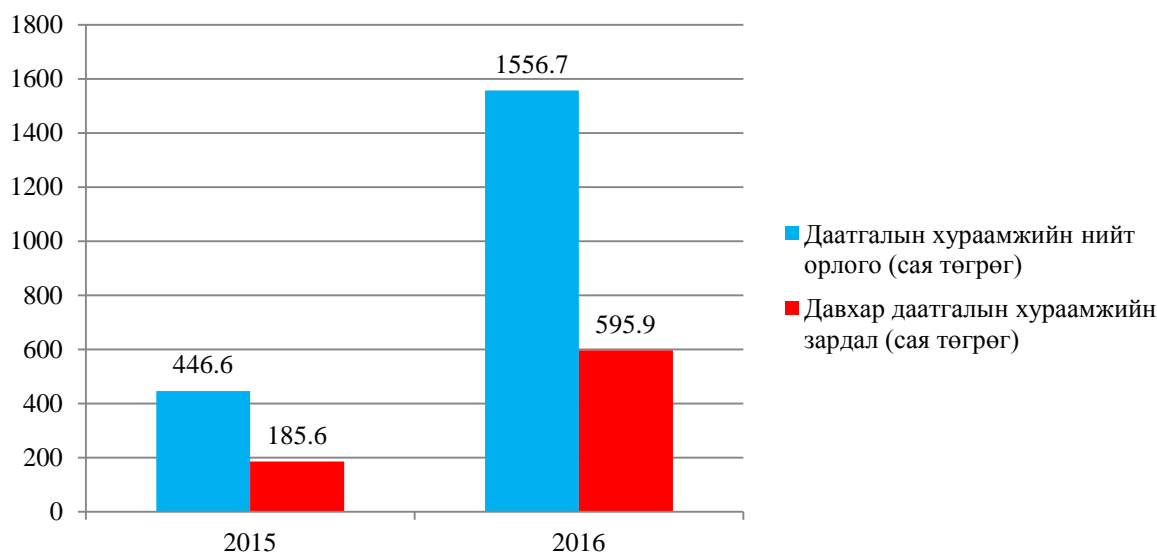
Үзүүлэлтүүд	2015.IV		2016.IV		Өөрчлөлт	
	төгрөгөөр	эзлэх хувь	төгрөгөөр	эзлэх хувь	төгрөгөөр	хувиар
Өр төлбөр	39,341,537.6	0.1%	20,009,179.3	0.1%	(19,332,358.3)	-0.1%
Нөөц сан	8,126,056,647.4	30.8%	13,412,216,632.5	38.3%	5,286,159,985.1	7.5%
Эзэмшигчийн өмч	18,237,778,432.6	69.1%	21,610,926,225.8	61.7%	3,373,147,793.2	-7.4%
Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн	26,403,176,617.6	100.0%	35,043,152,037.6	100.0%	8,639,975,420.0	

4.3 ДАВХАР ДААТГАГЧИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ, ДАВХАР ДААТГАЛ

“Хөдөө аж ахуйн давхар даатгал” ХК-ийн давхар даатгалын хураамжийн нийт орлого тайлант хугацаанд 1.56 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оноос 1.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Тайлант хугацаанд малын индексжүүлсэн даатгалд 18,739 иргэдтэй малын индексжүүлсэн даатгал, 1 иргэнтэй газар тариалангийн даатгалын гэрээ байгуулж, нийт 1.5 тэрбум төгрөгийн хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн байна. Мөн тайлант хугацаанд гадаадын давхар даатгалд 0,6 тэрбум төгрөгийг төлж 0.9 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын цэвэр хураамжийг төвлөрүүлжээ.

Дүрслэл-20

Хөдөө аж ахуйн давхар даатгалын хураамжийн орлого/ сая төгрөг/

4.4 ДАВХАР ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН, АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Тайлант хугацаанд давхар даатгагчийн нөөц сан 13.4 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 65.05 хувиар өссөн байна.

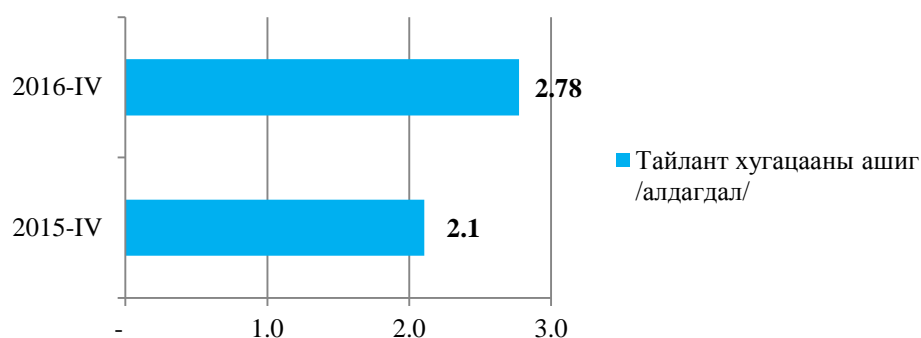
Хүснэгт-19

Нөөц сангийн хэмжээ / төгрөгөөр/

Нөөц сан	2015.12.31	2016.12.31	Өсөлт/ бууралт
Алдагдлаас хамгаалах сан	7,000,000,000.00	9,500,000,000.00	2,500,000,000.0
Хамтын эрсдэлийн сан	591,056,647.38	846,425,923.02	255,369,275.6
Эрсдэлээс хамгаалах сан	535,000,000.00	3,065,790,709.44	2,530,790,709.4
Бусад нөөц сан	0.00	0.00	-
ДҮН	8,126,056,647.38	13,412,216,632.46	5,286,159,985.1

2016 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 2.8 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажиллаж, хуримтлагдсан ашиг 5.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Давхар даатгагчийн ашигт ажиллагааг сүүлийн 2 жилийн байдлаар дараах графикаар харуулав.

Хөдөө аж ахуйн давхар даатгалын тайлант хугацааны ашиг /тэрбум төгрөг/

5. АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

2016 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар ердийн даатгалын 15 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал /цаашид “жолоочийн хариуцлагын даатгал” гэх/-ын үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Тайлант улиралд даатгалын компаниуд жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалаар нийт 463,802 иргэнтэй даатгалын гэрээ байгуулж, 27.8 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оноос 4.9 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт-20

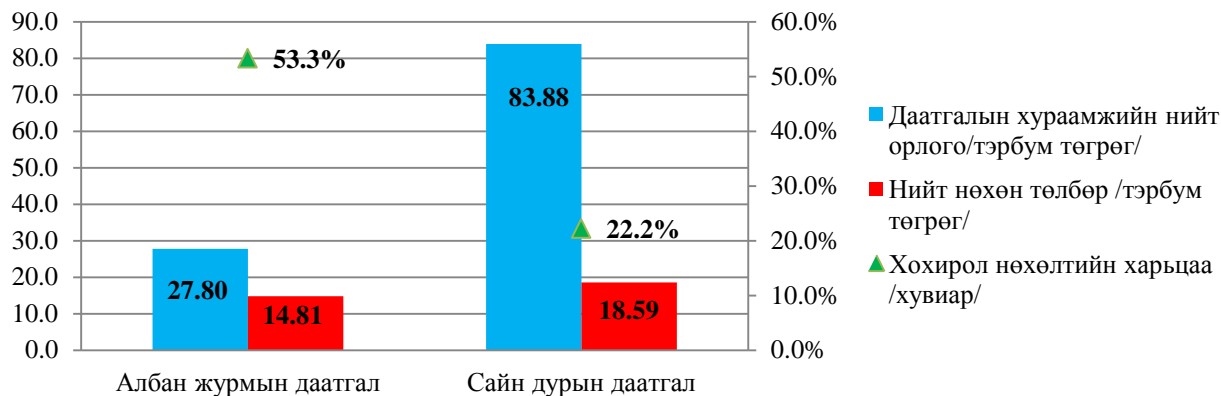
№	Даатгалын компани	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын хураамжийн орлого (төгрөгөөр)		
		2015.12.31	2016.12.31	Өөрчлөлт
1	Ард даатгал	2,282,407,264	1,702,314,009	(580,093,255)
2	Бодь даатгал	3,506,361,282	3,362,926,924	(143,434,358)
3	Ган зам даатгал	19,177,847	24,788,996	5,611,149
4	Гэр даатгал	68,345,547	260,837,674	192,492,127
5	Мандал женерал даатгал	1,745,107,862	2,998,371,172	1,253,263,311
6	Миг даатгал	3,727,461,207	3,893,488,576	166,027,368
7	Монгол даатгал	3,867,142,175	5,291,284,350	1,424,142,175
8	Монре даатгал	1,715,963,029	1,820,585,133	104,622,105
9	Мөнх даатгал	199,670,299	406,161,195	206,490,896
10	Номин даатгал	1,240,224,825	1,824,863,439	584,638,614
11	Практикал даатгал	1,460,678,777	2,260,374,487	799,695,710
12	Соёмбо даатгал	761,834,986	1,063,161,408	301,326,422
13	Тэнгэр даатгал	1,770,127,782	1,910,094,304	139,966,522
14	Улаанбаатар хотын даатгал	12,914,751	9,640,520	(3,274,231)
15	Хаан даатгал	550,012,899	966,617,445	416,604,546
	Нийт	22,927,430,531	27,795,509,631	4,868,079,101

Тайлант хугацаанд жолоочийн хариуцлагын даатгалын 32,596 тохиолдолд нийт 14.8 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон байна. Албан журмын болон сайн дурын

даатгалын нийт хураамжийн орлого, нийт нөхөн төлбөр, хохирол нөхөлтийн харьцааг доорх графикт харьцуулж харуулав.

Дүрслэл-22

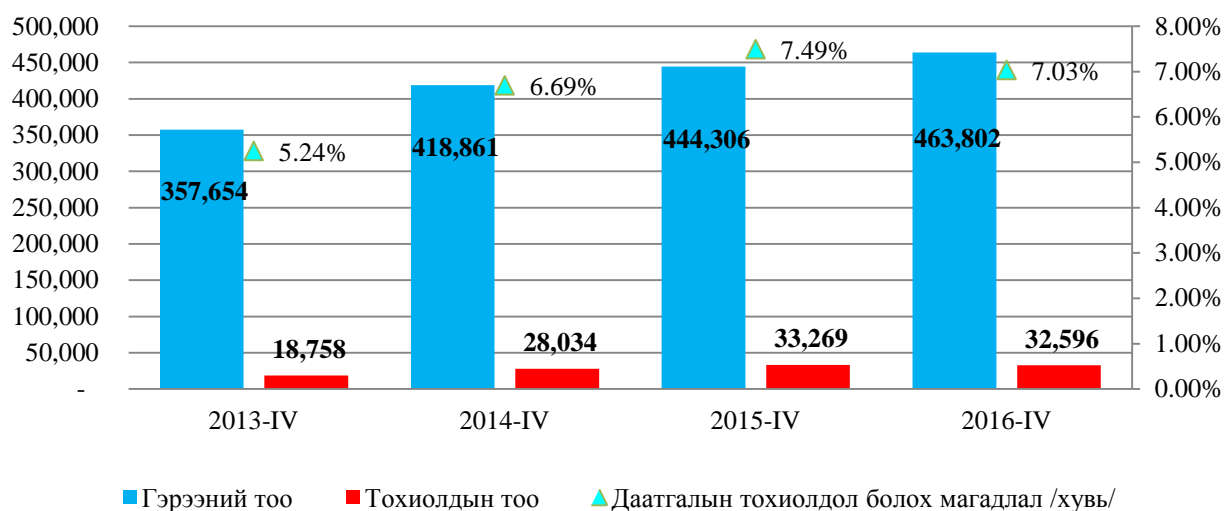
Даатгалын төрлөөр нийт хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр /2016.IV/

Сүүлийн 3 жилийн статистикаас харахад жолоочийн хариуцлагын даатгалын 1 гэрээ тутамд ногдож буй даатгалын тохиолдол болох магадлал нь дараах байдалтай байна.

Дүрслэл-23

ЖХАЖД-ын тохиолдол

6. ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ

6.1 ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ

Тайлант хугацаанд 21 даатгалын зуучлагч компани, 8 банк даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа явуулж нийт 11.9 их наяд төгрөгийн үнэлгээ бүхий ердийн даатгалын 15, урт хугацааны даатгалын 3 бүтээгдэхүүнийг зуучилж, 30.6 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь салбарын нийт хураамжийн орлогын 18.7 хувийг даатгалын зуучлагч компаниуд төвлөрүүлжээ.

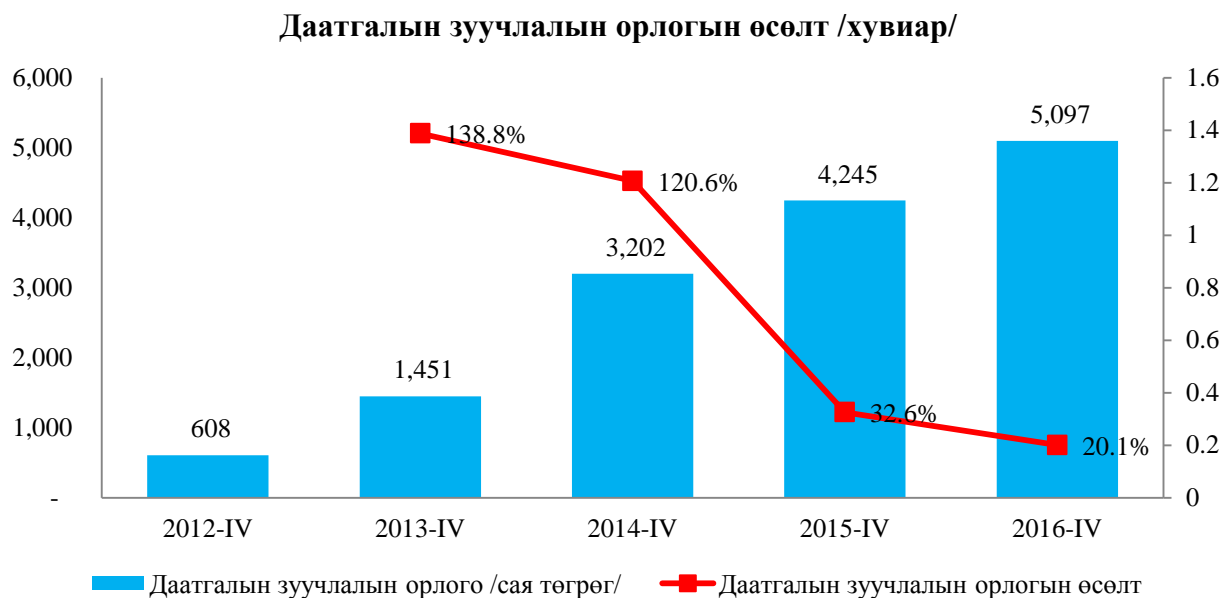
Хүснэгт-21
(төгрөгөөр)

№	Даатгалын зуучлалын компани	2015.12.31		2016.12.31	
		Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого (төг)	Даатгалын зуучлалын орлого (төг)	Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого (төг)	Даатгалын зуучлалын орлого (төг)
1	АМЕ	-	120,209,248	1,589,519,890	86,470,030
2	Ай Ай Би	-	-	3,616,374	988,068
3	Ар Эм Ай Би	1,900,000	1,900,000	-	-
4	Ариг банк	159,527,410	35,089,646	85,559,590	17,531,356
5	Арм интернэшнл	51,717,436	15,521,387	11,513,790	2,832,000
6	Асимон брокерс	5,230,626,407	170,254,465	3,914,953,039	255,323,541
7	Ачит ундарга	358,249,193	75,553,042	262,446,783	40,960,025
8	Бест солюшн			27,103,434	1,984,002
9	Ваясьню Солюшн	809,930,358	112,324,545	609,804,827	114,625,558
10	Голомт банк	1,011,429,120	151,714,368	1,813,861,263	245,579,799
11	Гэрэлт буян ундрах	-	11,216,171	1,123,759,990	317,404,659
12	Дэвжих дэлгэрэх холдинг	21,127,870	3,164,533	14,383,704	2,326,265
13	Капитал банк	652,477,689	100,989,237	86,487,764	9,540,841
14	Ковер хилл			8,964,701	1,989,900
15	Лояалти солюшн	40,607,218	12,689,514	276,278,988	41,944,421
16	Мастер шийдэл	86,223,050	20,776,732	-	-
17	Монгол бичээч зууч	41,287,239	11,945,156	354,445,435	71,486,646
18	Монголиан интернэшнл брокерс	-	-	#N/A	#N/A
19	Монголиан иншуранс Брокерейж	-	-	12,647,119	3,024,806
20	Нэйшнл эженси	458,298,585	73,920,770	1,034,512,471	119,268,340
21	Ренессанс групп	228,534,122	33,323,221	28,966,259	6,798,610
22	Си эн эн икс	500,496,408	146,116,988	675,608,490	112,824,433
23	Соёомбо Ай Би	1,989,327	516,082	#N/A	#N/A
24	Сүрэг хараацай	1,865,653,545	447,529,733	2,771,744,394	604,961,327
25	Тод капитал	-	-	668,533,428	112,147,086
26	Төрийн банк	1,372,002,984	298,024,643	2,969,801,961	599,557,022
27	Тус брокерс	-	-	#N/A	#N/A
28	Түвшин ориент	-	-	#N/A	#N/A
29	Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	1,861,114,646	481,973,051	2,622,925,789	609,801,940
30	Хаан банк	2,392,942,438	534,898,901	2,996,809,088	590,863,314
31	ХасБанк	1,491,658,379	298,152,594	1,486,165,295	276,823,410
32	Худалдаа хөгжлийн банк	2,949,587,902	421,899,952	3,529,602,061	523,134,262
33	Хүннү сизл	17,283,263	4,231,554	5,570,453	1,516,800
34	Цагаан гэрэлт	44,725,483	11,044,275	183,426,305	43,143,708
35	Эй Эс Ай Би	-	-	#N/A	#N/A
36	Эл Би брокерэж	66,335,482	9,391,877	586,484,824	93,369,240

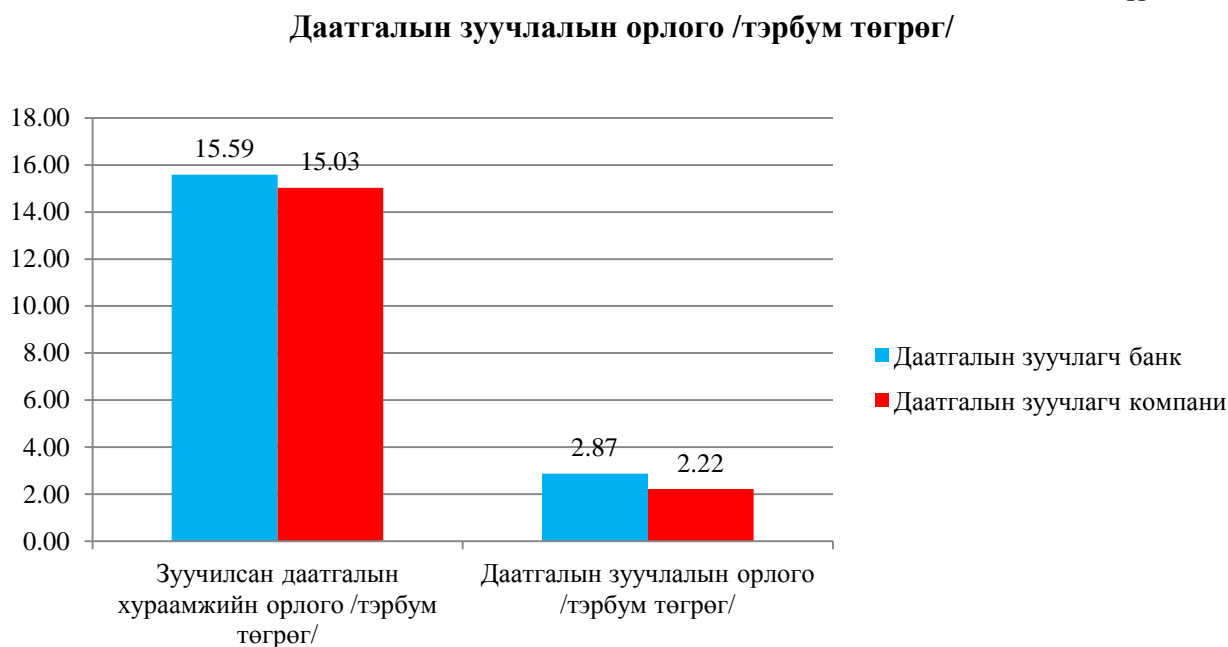
37	Эм жи ай би	7,522,720	1,504,544	-	-
38	Эрсдэлийн шийдэл	2,359,006,034	639,199,680	623,636,707	145,984,574
39	Эс ай би эс	-	-	241,407,900	42,260,582
	Нийт	24,082,254,309	4,245,075,909	30,620,542,116	5,096,466,567

Даатгалын зуучлалын орлого нь өмнөх оноос 20.1 хувиар өсч, 5.1 тэрбум төгрөгт хүрчээ.

Дүрслэл-24

Дүрслэл-25

Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлогыг даатгалын хэлбэр тус бүрээр авч үзвэл Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын нийт зуучилсан хураамжийн 32.8 хувь, Хөрөнгийн даатгал 24.6 хувь, Зээлийн даатгал 20 хувийг тус тус эзлэж байна.

Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого /хэлбэрээр, төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгал	639,578,870.08	2.1%
2	Хөрөнгийн даатгал	7,526,069,537.95	24.6%
3	Автотээврийн хэрэгслийн даатгал	2,593,402,140.54	8.5%
4	Ачааны даатгал	58,338,452.55	0.2%
5	Барилга угсралтын даатгал	234,084,931.56	0.8%
6	Мал амьтдын даатгал	486,790,000.00	1.6%
7	Агаарын хөлгийн даатгал	111,385,452.00	0.4%
8	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	399,627,951.33	1.3%
9	Хариуцлагын даатгал	1,413,490,254.00	4.6%
10	Санхүүгийн даатгал	16,778,405.00	0.1%
11	Зээлийн даатгал	6,091,540,722.14	19.9%
12	Итгэлцлийн даатгал	4,079,399.00	0.0%
13	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	42,980,000.00	0.1%
14	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	5,500,000.00	0.0%
15	Хугацаат амьдралын даатгал	49,981,687.90	0.2%
16	Тэтгэврийн даатгал	54,000,000.00	0.2%
17	Эрүүл мэндийн даатгал	844,295,363.45	2.8%
18	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	10,048,618,948.38	32.8%
	ДҮН	30,620,542,115.88	100.0%

6.2 ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

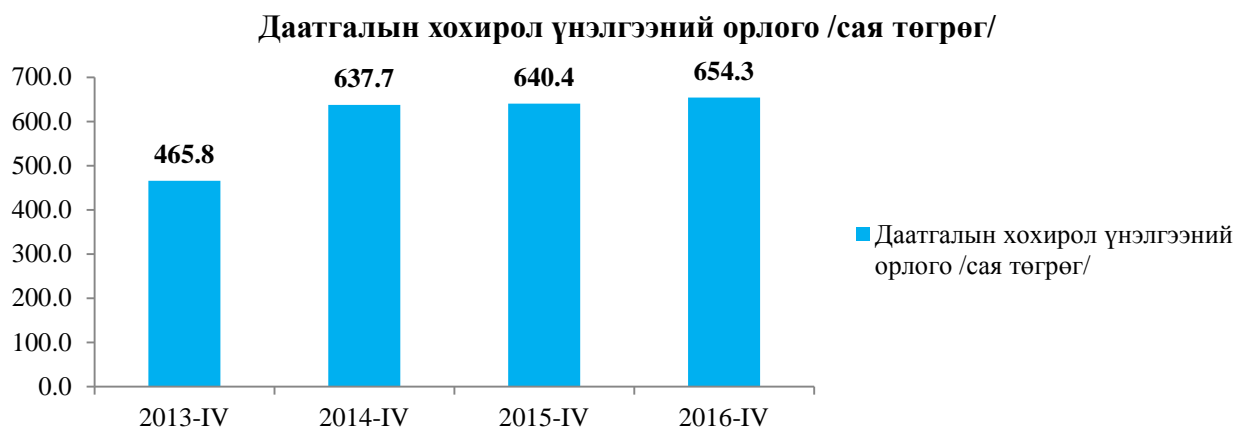
Даатгалын хохирол үнэлэгч 31 компаниас 2016 онд 21 компани үйл ажиллагаа явуулж тайлант хугацаанд нийт 16.7 тэрбум төгрөгийн даатгалын хохирлын хэмжээ бүхий 26,935 удаагийн даатгалын хохирлын үнэлгээ хийж, 654.3 сая төгрөгийн даатгалын хохирол үнэлгээний орлого төвлөрүүлжээ. Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого нь өмнөх оноос 2.17 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт-23

№	Хохирол үнэлэгч компани	2015.12.31			2016.12.31		
		Даатгалын хохирлын нийт үнэлгээ	Даатгалын хохирлыг үнэлсэн тоо	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого(төг)	Даатгалын хохирлын нийт үнэлгээ	Даатгалын хохирлыг үнэлсэн тоо	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого(төг)
1	Аа аперейзал	-	-	-	-	-	-
2	Арвижих эстимэйт	804,279,314	1,267	27,218,700	660,440,263	953	17,228,591
3	Арга билэг эстимэйт	93,555,077	99	2,407,000	80,994,691	177	4,731,000
4	Ашид билгүүн	1,270,460,000	7,500	206,638,109	3,553,676,664	8,226	235,417,726
5	Банхас	84,599,680	149	3,645,000	354,703,800	553	10,247,000
6	Бэст эстимэйт	416,515,018	202	11,300,000	307,016,000	120	6,928,697
7	Вендо	2,010,755,943	5,839	133,089,537	6,413,737,531	4,285	112,300,846
8	Виннэрвэй	-	-	-	21,833,725	32	1,024,000
9	Гэрэгэ эстимэйт	1,359,742,271	2,442	62,592,136	1,015,613,996	1,871	48,186,650
10	Жи эй си си	415,261,326	555	14,395,455	#N/A	#N/A	#N/A
11	Итгэлт эстимэйт	411,464,886	600	13,473,637	249,522,086	423	9,658,179
12	Капитал эстимэйт	16,302,900	37	860,000	#N/A	#N/A	#N/A
13	Кости эстимэйт	359,429,460	976	20,564,000	718,305,399	1,808	32,838,182

14	Лэндс	490,681,464	1,421	32,488,000	570,461,745	1,525	31,673,636
15	Мастер Үнэлгээ	538,264,040	981	27,482,000	590,339,871	1,071	31,426,718
16	Мега марз	165,293,339	196	4,680,000	#N/A	#N/A	#N/A
17	Мөнх эстимэйт	-	-	-	-	-	-
18	Сэлэнгэ эстимэйт	49,646,360	129	3,256,000	260,851,693	329	10,681,000
19	Тэгшсонголт эстимэйт	42,828,900	43	1,239,091	13,068,700	25	922,000
20	Тэнцвэр эстимэйт	-	-	-	-	64	2,085,000
21	Ухаашүрт консалтинг	351,153,000	798	27,858,181	819,127,045	2,580	25,451,727
22	Үнэлгээ консалтинг	-	-	-	-	-	-
23	Файн эстимэйт	167,985,220	121	2,700,000	-	-	-
24	Фэйр валуэшн	434,105,300	744	20,571,000	533,882,286	1,362	32,995,450
25	Хас үнэлгээ	-	-	-	14,228,500	3	319,550
26	Хос стандарт	81,304,200	263	7,850,000	64,350,200	547	6,060,000
27	Хөрөнгө үнэлгээний төв	14,938,000	29	890,000	1,640,000	10	320,000
28	Хөрөнгө эстимэйт	-	-	15,235,000	445,938,820	971	33,853,750
29	Юу Энд Эн	-	-	-	#N/A	#N/A	#N/A
	Нийт дүн	9,578,565,698	24,391	640,432,845	16,689,733,015	26,935	654,349,703

Дүрслэл-26

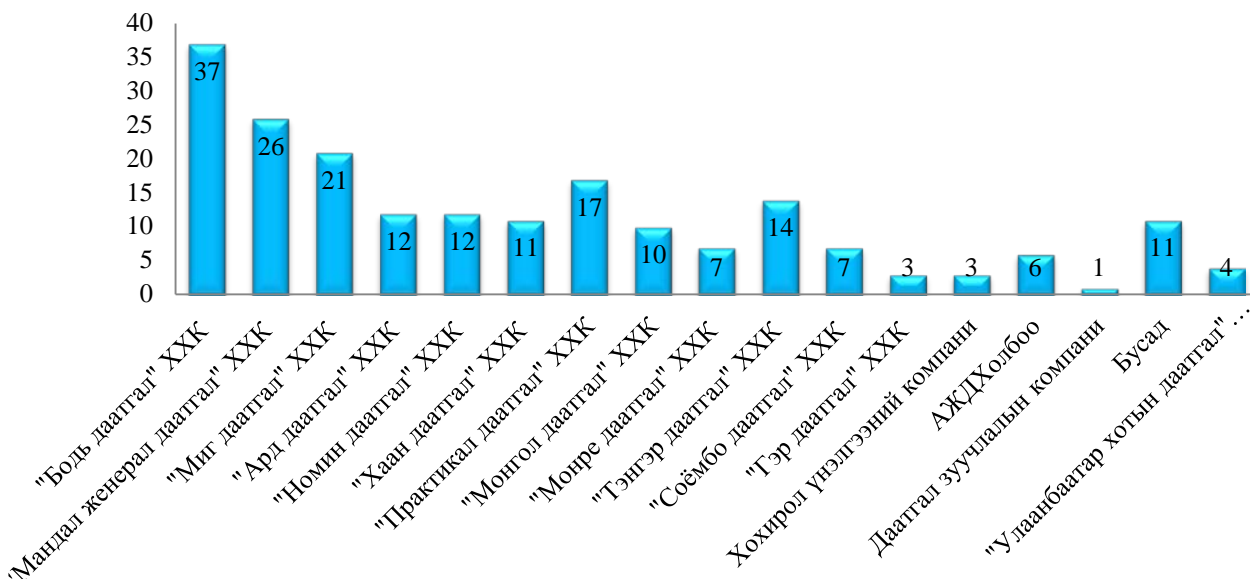

7. ДААТГАЛЫН САЛБАРТ ИРСЭН ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ

Тус Хороо нь тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, үйлчлүүлэгч, даатгагч, даатгуулагчдын хоорондын маргааныг Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, 33 дугаар зүйлийн 33.1, Даатгалын тухай хуулийн 82 дугаар зүйлийн 82.1.1-д заасны дагуу чиг үүргийг хэрэгжүүлж ирсэн. 2016 оны байдлаар иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагаас даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой маргаан, өргөдөл гомдол нийт 202 ирж үүнээс 192 өргөдөл гомдол хуулийн дагуу хугацаанд нь шийдвэрлэгдсэн бөгөөд 10-н өргөдөл, гомдол хянагдаж байна. Дээрх өргөдөл гомдлыг даатгалын төрлүүдээр авч үзвэл Жолоочийн хариуцлагын албан журмын, Автотээвэр буюу Тээврийн хэрэгслийн, Орон сууц, зээлдэгчийн эрсдэлийн, Тээвэрлэгчийн хариуцлагын, Ажилчдын гэнэтийн ослын, Мэргэжлийн хариуцлагын, Үл хөдлөх хөрөнгийн, Бизнес эрхлэгчдийн цогц даатгал гэсэн төрлүүдээр болон Гэрлэлтийн улсын даатгал мөн даатгалын хохирол үнэлгээний тайлан, дүнг шалгуулах, тус Хорооноос батлагдсан дүрэм, журмыг хэрхэн ойлгох талаар Даатгалын компаниудаас ирүүлсэн хүсэлтүүдийг хуулийн дагуу урьдчилан шийдвэрлэж нийт 165,929,109.00 (нэг зуун жаран таван сая есөн зуун хорин есөн мянга нэг зуун ес)

төгрөгийн даатгалын нөхөн төлбөрийг төлүүлж ажилласан байна. 2016 онд ирсэн нийт өргөдөл, гомдлын хэмжээг компани тус бүрээр харуулав.

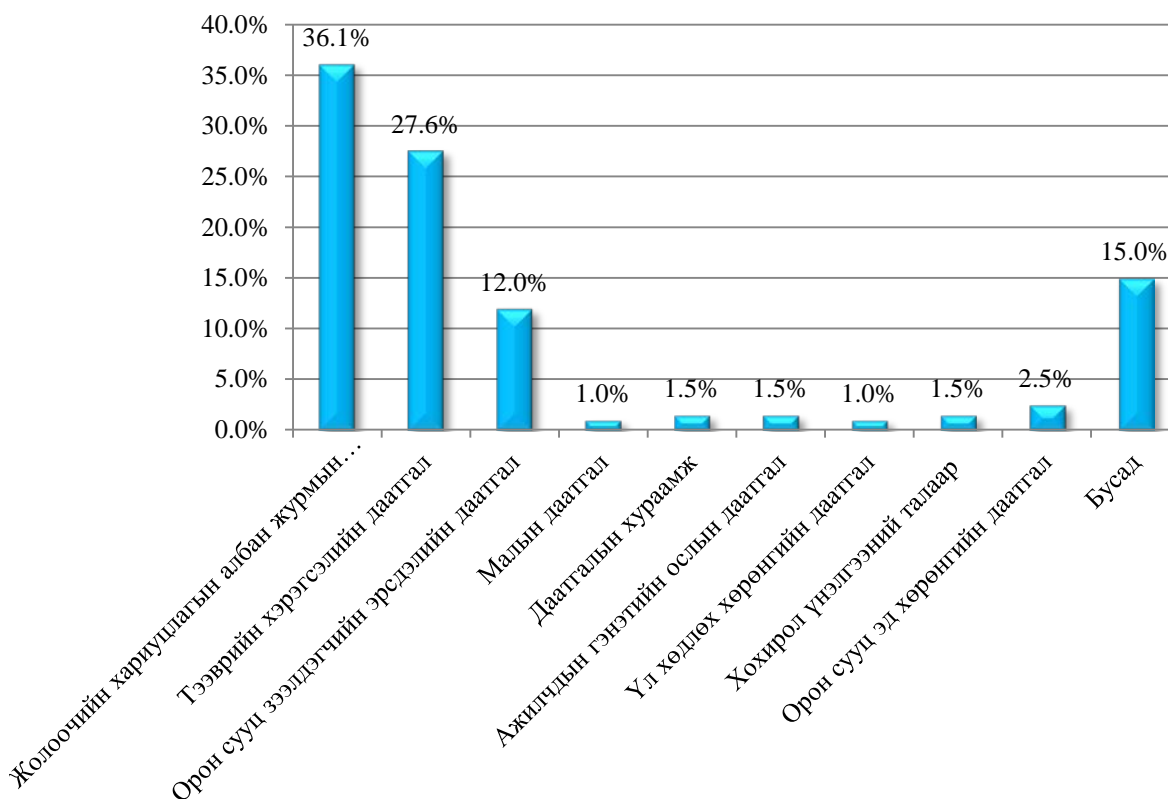
Дүрслэл-27

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар даатгалын салбарт ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг бүтээгдэхүүний төрлүүдээр ангилан харуулбал Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал 36 хувь буюу хамгийн өндөр байх бөгөөд Тээврийн хэрэгслийн даатгал 25 хувь, харин даатгалын бусад асуудлууд үлдсэн хувийг эзэлж байна.

Дүрслэл-28

Өргөдөл, гомдлыг бүтээгдэхүүний төрлөөр

Талуудын хооронд үүссэн маргааныг шийдвэрлэж, даатгуулагч, үйлчлүүлэгчдийн хохирлыг барагдуулж нөхөн төлбөр төлүүлсэн дүнг даатгалын компани тус бүрээр доорх хүснэгтэд харуулав.

Хүснэгт-24

№	Компанийн нэр	Төлөгдсөн нөхөн төлбөрийн дүн
1	"Ард даатгал" ХХК	28,292,000.00
2	"Бодь даатгал" ХХК	13,821,212.00
3	"Монре даатгал" ХХК	10,804,000.00
4	"Монгол даатгал" ХХК	9,989,500.00
5	"Миг даатгал" ХХК	48,828,280.00
6	"Мандал женерал даатгал" ХХК	18,674,625.00
7	"Соёмбо даатгал" ХХК	1,127,000.00
8	"Хаан даатгал" ХХК	5,536,650.00
9	"Практикал даатгал" ХХК	11,691,000.00
10	"Номин даатгал" ХХК	14,302,014.00
11	"Гэр даатгал" ХХК	688,000.00
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,174,828.00
	Нийт Дүн	165,929,109.00

8. ДҮГНЭЛТ

Монгол улсын даатгалын салбарын 2016 оны санхүү, даатгалын үйл ажиллагааны нэгдсэн танилцуулгыг эмхэтгэж, салбарын гол үзүүлэлтүүдийг сүүлийн жилүүдийн үзүүлэлтүүдтэй харьцуулж, дүгнэлээ.

2016 оны жилийн эцэст даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ 208.4 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 35.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 20.3 хувиар өссөн байна. Энэхүү өсөлт нь Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврыг олон улсын стандарт нийцүүлэн 2016 оноос мөрдөж эхэлсэнтэй, мөн түүнчлэн Хорооны 2012 оны 355 дугаар “Даатгалын компанийн дүрмийн сангийн доод хэмжээг шинэчлэн батлах” тухай тогтоолын дагуу зарим нэр бүхий компаниуд дүрмийн сангийн хэмжээ нэмэгдүүлсэнтэй холбоотой юм.

2016 оны жилийн эцэс дэх даатгалын компаниудын өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийг өмнөх онтой харьцуулахад нөөц сан 21.0 тэрбум төгрөгөөр буурч, өр төлбөр 44.7 тэрбум төгрөгөөр, эзэмшигчдийн өмч 11.5 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн зааврын дагуу ердийн даатгалын компанийн “Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц”-ийг санхүүгийн тайланд нөөц сангаас тусад нь тусган бүртгэж байгаатай холбоотой юм.

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниуд 114.5 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлого төвлөрүүлж, ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд гадаадын давхар даатгагчид нийт 37.2 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийг төлж, 34.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг олгож ажиллажээ.

Тайлант хугацаанд даатгалын тохиолдлын улмаас нийт 61,978 даатгуулагчдад 34.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосны жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын 33,188 даатгуулагчдад нийт 14.8 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр, авто тээврийн хэрэгслийн даатгалын 14,267 даатгуулагчдад 7.9 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг тус тус олгосон нь нийт нөхөн төлбөрийн 66.2 хувийг эзэлж байна

Даатгалын компаниудын тайлант үеийн цэвэр ашиг 11.4 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх онтой харьцуулахад 60.5 хувиар өсч, нийт хөрөнгийн өгөөж 35.4 хувь, үндсэн үйл ажиллагааны

зардлын харьцаа 49.5 хувь, хохирлын харьцаа 42.2 хувь, зардал ба хохирлын хосолсон харьцаа 91.7 хувьтай байна.

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын 15 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын үйл ажиллагаа явуулж нийт 27.8 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийг төвлөрүүлж, даатгалын 33,188 тохиолдолд нийт 14.8 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон байна.

Тайлант хугацаанд даатгалын мэргэжлийн оролцогчдын үйл ажиллагааг авч үзвэл даатгалын нийт хураамжийн орлогын 26 орчим хувийг даатгалын төлөөлөгч, 19 орчим хувийг даатгалын зуучлагч төвлөрүүлсэн үүнээс 50.9 хувийг даатгалын зуучлагч банк төвлөрүүлсэн байна. Даатгалын хохирол үнэлэгч компаниудын хувьд 26,935 даатгалын тохиолдлын хохирлыг үнэлж, 654.3 сая төгрөгийн даатгалын хохирол үнэлгээний орлогыг төвлөрүүлжээ.

Даатгалын салбарын үндсэн үзүүлэлтүүд сүүлийн жилүүдэд тогтмол өсөлттэй байгаа хэдий ч салбарын хөгжлийн гол хэмжүүрүүд болох даатгалын нэвтрэлт, нягтрал нь олон улсын дунджаас түвшинээс харьцангуй доогуур үзүүлэлттэй, мөн сүүлийн жилүүдэд тодорхой өсөлт ажиглагдахгүй байна. 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар нэг хүнд ноогдох даатгалын хураамжийн хэмжээ 36,700 /ойролцоогоор 15 ам доллар/ байна. Харин даатгалын салбарын эдийн засаг, санхүүгийн зах зээлд эзлэх хувь хэмжээг үзүүлэх үзүүлэлт болох даатгалын нэвтрэлтийн түвшин ойролцоогоор 0.48 хувь байгаа нь олон улсын дундаж үзүүлэлтээс харьцангуй доогуур байна.

Жишээлбэл олон улсын томоохон давхар даатгалын Swiss Re компанийн гаргасан судалгаанаас харахад 2015 онд хөгжиж буй эдийн засагтай улс орнуудын нэг хүнд ноогдох нийт даатгалын хураамжийн орлого 135 ам.доллар, үүнээс ердийн даатгалд 64 ам.доллар, амьдралын даатгалд 71 ам.доллар ноогдож байна. Мөн даатгалын нэвтрэлт нь хөгжиж буй эдийн засагтай улс орнуудад өсөх хандлагатай байгаа ба 2015 онд 2.9 хувийн үзүүлэлттэй байна.

-ДААТГАЛЫН ГАЗАР-